

KELECSÉNYI LÁSZLÓ

A harag népe

Élveboncolás és igazságkeresés
(szünet nélkül)

Nem dokumentum – hanem dráma

Szereplők

LÉMAN, rendező

MILLI, Léman felesége

AJTONY, rendező

DIÁNA, Ajtony felesége, színésznő

ROSTÁS, Léman barátja, színész

NYAKAS, színházigazgató

A darab előadásához nem szükséges különleges díszlet. A játszó személy a földre vagy a színpad szélére is ülhet, szemben a nézőtérrel. Jelmezek se nagyon kellenek, mindenki ugyanabban az öltözékben játszhatja végig a szerepét. A színészek különféle variációkban alkotják a kórust (három férfi, két férfi – egy nő, két nő – egy férfi). Ha sokan vannak a társulatban, ki lehet osztani másokra a szerepüket, de hat színész is elég az előadáshoz.

I. Színházi ügyelőpult mellett

Kívülről hangok.

LÉMAN: *(stopperral a kezében figyel, bólogat, magában dűnnyög)*

ELSŐ HANG: Erről is lesz majd mondanivalóm, annak ajkáról, akinek szavát sokan fogják követni. De siessünk, nehogy e zűrzavar újabb bajok forrása legyen.

MÁSODIK HANG: Négy századosunk vigye Hamletet katonához illőn; kiváló király lett volna belőle, ha megadatik neki. Vigyék a holtakat. Menj, vezényelj sortüzet.

Kintről taps, mely apránként vastapsba fordul.

LÉMAN: Ez jó, huszadszor is rendben van.

ROSTÁS: *(az Első hang gazdája belép)* Na, minden oké? Nem lassultunk?

LÉMAN: Tökéletes. Te is az voltál.

ROSTÁS: Ugyan már, még szép, ennyi év után.

LÉMAN: Nézd meg ugyanezt vidéken vagy az alternatívoknál. Akkor rá fogsz jönni, miért vagyunk jobbak náluk.

ROSTÁS: Hol van nekem arra időm? A családomat se láttam egy hete...

LÉMAN: Csak nem?

ROSTÁS: Ne képzelj semmi rosszat. Együtt vagyunk, megvagyunk. *(elbizonytalanodva)* Legalábbis a múlt héten még így volt.

LÉMAN: Akkor ráérsz?

ROSTÁS: Mikor?

LÉMAN: Most.

ROSTÁS: Most? Mit akarsz? Hulla vagyok. Hetet játszottam a héten, és volt egy szinkronom is.

LÉMAN: Ja, akinek két családot kell eltartani.

ROSTÁS: Könnyű neked, szerencsés ember vagy.

LÉMAN: Szerencsés?

ROSTÁS: Miért, van valami baj?

LÉMAN: Baj? Az talán nincs. Csak ez a kurva idő száguld, mint egy úrhajó. Most voltam gyerek.

ROSTÁS: Miket észre nem veszel? Nekem nincs időm ilyesmikre, pedig én is voltam gyerek, nem is olyan régen.

LÉMAN: Éppen azért. Jó lenne kicsit dumálni.

ROSTÁS: Pont ma este?

LÉMAN: Persze, hogy ma. Most kérdeztem.

ROSTÁS: Ha nagyon akarod, várj meg a kocsiban. Lesminkelek.

Kórus 1. Szerkesztőség

Két férfi, egy nő

ELSŐ FÉRFI: Várom az új ötleteiket.

MÁSODIK FÉRFI: Nincsen semmi.

ELSŐ FÉRFI: Olyan nincs, hogy nincsen semmi. Valaminek lennie kell. Miből csinálunk akkor példányszámot?

MÁSODIK FÉRFI: De tényleg nincsen semmi. A négynapos árva nagyszülei nem nyilatkoznak. A sztár temetésén senki sem ajult el. Most sem vitték el a hárommilliárdos hatos lottót.

ELSŐ FÉRFI: Kirúgom, isten bizony, kirúgom. Nem ezért vettem ide magát, hogy ne teljesítsen.

MÁSODIK FÉRFI: Kérem, én igazán mindent elkövetek...

ELSŐ FÉRFI: *(a titkárnőhöz fordul)* Bella, kérem, nézze meg a reggeli fülesek az okosában.

A titkárnő sebesen mozgatja ujjait a készülék ablakán. A Második férfi szorongva ácsorog.

NŐ: *(megáll az ujjá, felmutatja a telefont az Első férfinak)* Ez jó lesz?

ELSŐ FÉRFI: *(olvás)* Óvó bácsi molesztálta az ötéves kislányt. *(Bellára néz elismerően)* Bella, remek, ez az. Ha így folytatja, felemelem a fizetését. *(Második férfihez)* Magát meg kirúgom. *(Bellához)* Töltse le! *(Második férfihez)* Menjen utána! Még mindig itt van?!

II. Színházi öltöző

Ajtony egy levelet tart a kezében, mormolva olvassa. Belép Diána, a felesége, rápillant a férjére, majd megáll, figyel

AJTONY: A kurva anyátokat! A mocskos, kurva anyátokat! *(összegyűri a levelet, és messzire hajítja)* A kibaszott, bűdös kurva anyátokat!

DIÁNA: János! Ne csináld ezt! *(felszedi a papírgombócot, kisimítja, és olvasni kezdi)* Mi ez?

AJTONY: *(még mindig dühösen)* Láthatod!

DIÁNA: Látom.

AJTONY: Az egyiknek mindent, a másiknak semmit. Soha, soha, semmit sem.

DIÁNA: János, ne dühöngj! Ezzel nem jutsz semmire.

AJTONY: Ne dühöngjek? Épp te mondod? Vegyük újra, hogy miért nem kaptad meg a dobozfesztivál legjobb női alakítás díját?

DIÁNA: Nem szükséges. Tudom jól, hogy miért nem kaptam meg.
 AJTONY: Na, miért?
 DIÁNA: Lépjünk túl már ezen. Ha előrenézel, és nem törődsz azzal, ami volt, sokkal könnyebb lesz.
 AJTONY: Előre? Hová? A semmibe? Ezek nem fognak változni.
 DIÁNA: De itt van a társulatod, a mi társulatunk. Szeretnek téged, rajonganak érted. És a nézők...
 AJTONY: De közben nem tudjuk a villanyszámlánkat kifizetni.
 DIÁNA: *(a nézőtérre mutat)* Ők sem.
 AJTONY: Ezt nem vihetik el szárazon. Nem is fogják.
 DIÁNA: Mit akarsz csinálni?
 AJTONY: *(elveszi a levelet Diánától)* Először ezt. *(öngyújtójával meggyújtja, és nézi, amint az irat porladó pernyévé válik)*
 DIÁNA: Mit akarsz? Gyújtogatni fogsz? Megőrültél?
 AJTONY: Igen, gyújtogatni fogok. De nem úgy, ahogy gondolod. Olyan tüzet rakok alájuk, hogy belepusztulnak mind, egytől egyig.
 DIÁNA: *(rosszallóan)* János!
 AJTONY: Na, ide figyelj! A színház diktatórikus intézmény. Jöhet akármilyen rendszerváltás vagy bármi, ez így marad. Ha nem így működik, káosz van.
 DIÁNA: Ne, János, ne! Tudom, mit akarsz. Ezt egyszer már tisztáztuk, hogy nem csinálom. Megmondtam, hogy nem.
Ajtony némán nézi a feleségét, mintha egy kígyóbűvölő kényszerítené rá az akaratát egy hüllőre.
 DIÁNA: Nem. *(menekülni kezd a színpadi térben, a férje meg utána)* Nem érted? Megmondtam, hogy nem.
 AJTONY: Tudom jól, hogy mennyit szenvedtél emiatt. De ha az előadásainkon levetkőztél...
 DIÁNA: Az egészen más.
 AJTONY: Most kirobbant ez a botrány Amerikában. Sorra jelentkeznek a sérettek. A hatalom nem jogosít fel mindenre. Sokat szenvedtél emiatt. Tudtál belőle dolgozni a színpadon. De ez több, mint a színház. Ez az életünk, az egész, nyomorúságos életünk.
 DIÁNA: Régen történt, nagyon régen.
 AJTONY: Na és, akkor is ők voltak fenn.
 DIÁNA: János! Senki sem ígérte neked, mikor megszületted, hogy...
 AJTONY: *(közbevág)* Hallgass! Ezt ne mondd nekem többet. *(utoléri a feleségét, megfogja a karját)* Meg fogod csinálni.
 DIÁNA: János, ne, ez fáj!
 AJTONY: Igen, ez fájni fog. Nem csak neked. Nekik is. Mindenkinek, mindenkinek. *(kinéz a nézőtérre)* Maguknak is...

III. Igazgatói iroda – Léman lakás

Nyakas a színpad bal szélén áll, a telefonját nyomkodja. Akit hív, sokára veszi fel. Mili a színpad jobb szélén, alvó álarcban a homlokán jelenik meg, kezében a csörgő mobil.

NYAKAS: Nyakas... Na végre!
 MILL: Mi az, hogy végre? Tudod, hány óra van?
 NYAKAS: Tudom. A férjeddal akarok beszélni, nyilván kikapcsolta a mobilját.
 MILL: Vele én is szeretnék beszélni.
 NYAKAS: Hogyhogy? Nincs otthon?
 MILL: Nincsen. Legalábbis, amikor kiugrasztottál az ágyból, még nem volt. De ha akarod, felmászok a galériára. Ha későn jön, ott szokott aludni, hogy ne zavarjon.

NYAKAS: Hol a búsban van ilyenkor?
 MILI: Te kérdezed? Neked jobban kéne tudnod.
 NYAKAS: Nekem?
 MILI: Mondjuk, éjszakai próba van a stúdiószínpadon.
 NYAKAS: Milikém, jelenleg nem próbálunk semmit a stúdióban. Jaj, ezt kár volt mondanom.
 MILI: Mit üzensz? Ha ma még előkerül. Ég a színház? Betiltottak egy darabot?
 NYAKAS: Hívjon vissza, akármikor.
 MILI: Kicsit ideg vagy. Csupa ideg.
 NYAKAS: Minden okom megvan rá.
 MILI: Én alszom tovább, Sanyikám. *(szemére húzza az alvóálarcot, és vakon kikapogatódzik)*
 NYAKAS: *(kesernyésen)* Szép álmokat! *(magában)* Ha megtudod, te sem fogsz aludni.

Kórus 2. Nyílt tér. Hírlaposztás

Két nő, egy férfi.
 ELSŐ NŐ: *(színes bulvárlappal a kezében)* Ez nem igaz, ez nem lehet igaz. *(a férfihoz)* Adjon még egyet!
 FÉRFI: Tessék! Ma viszik, mint a cukrot. *(kaján humorral)* Jó kis sztori, nem?
 ELSŐ NŐ: Maga ezen nevet?
 FÉRFI: Én csak lapot osztogatok. A többi nem érdekel.
 MÁSODIK NŐ: *(sietve érkezik)* Mi az? Van valami szenzáció? Adjon nekem is egyet.
 FÉRFI: Tessék. Akár kettőt is. *(magában)* Mennyit keresnék, ha nem ingyen lenne!
A két nő egyszerre engedi le az újságot. Egymásra néznek.
 MÁSODIK NŐ: Ez igaz? Nem hiszem el.
 ELSŐ NŐ: Pedig higgye csak el.
 MÁSODIK NŐ: Egy ilyen úriember?! Hihetetlen.
 ELSŐ NŐ: Úriember? Honnan veszi ezt?
 MÁSODIK NŐ: Láttam néha az utcán. Mindig mosolygott. És előreengedett a cukrászda ajtajában. Mindig mosolygott.
Az újságos közben kimegy.
 ELSŐ NŐ: Ide figyeljen, én nem ismerem magát, csak párszor összefutottunk itt, a piac környékén. De mondok én magának valamit. *(hatásszünetet tart)*
 A férfiak mind disznók, egytől egyig. Nekem elhiheti. Az én uram egy kis ribanc miatt hagyott el, húszévi házasság után. A személtáda. *(a közönség felé)*
 A szemetek...
 MÁSODIK NŐ: Én nem tudom. Az én férjem mindig otthon ül.
 ELSŐ NŐ: Mi a foglalkozása? ... Nem magának, a kedves férjének?
 MÁSODIK NŐ: Rokkantnyugdíjas, le van százalékolva a szívével.
 ELSŐ NŐ: A szívével? Az se jó. Semmi se jó.
 MÁSODIK NŐ: Nem is mutatom meg neki ezt az újságot.
 ELSŐ NŐ: Ugyan már! Minden fenn van a neten.
 MÁSODIK NŐ: Nincs számítógépünk. Nem tudjuk fizetni a díjat.
 ELSŐ NŐ: Megérdemli a sorsát.
 MÁSODIK NŐ: Kicsoda?
 ELSŐ NŐ: Hát ez a szemét alak. Mert ennek vége van. Ezt most kicsinálják.
 MÁSODIK NŐ: Biztos, hogy igaz ez egész?
 ELSŐ NŐ: Ott van maga előtt. Olvassa el újra!
 MÁSODIK NŐ: *(belenéz a lapba)* Hogy egy autóban?

ELSŐ NŐ: Miért ne! Ma mindenki kocsin furikázik.
 MÁSODIK NŐ: Nem kellett volna beszállnia.
 ELSŐ NŐ: Hogyhogy? Maga ennek a csirkefogónak fogja a pártját!
 MÁSODIK NŐ: Dehogyan. Csak lehetett volna valami sejtése.
 ELSŐ NŐ: Honnét gondolhatta volna az a szerencsétlen lány, hogy ez a féreg előveszi.
 MÁSODIK NŐ: Előveszi?
 ELSŐ NŐ: Olvasta, nem?
 MÁSODIK NŐ: Beszállt.
 ELSŐ NŐ: Elővette.
 FÉRFI: *(visszatér)* Ilyen még nem történt, mióta ezt csinálom. Mindet szétkapkodták. Egyetlen lap se maradt. Mehetek az egyetemre. *(újra el)*
 ELSŐ NŐ: Na, látja. Ugye, mondtam, én megmondtam.
 MÁSODIK NŐ: Biztos ez?
 ELSŐ NŐ: Biztos? Csak a halál biztos, aranyom. Na, menjünk, mert elfogy az olcsó zöldség. Maga hogyan csinálja a rakott krumplit, aranyoskám?

IV. Igazgatói iroda

NYAKAS: *(telefonál)* Vedd már fel! *(meglátja a belépő Rostást)* Éppen téged hívlak.
 ROSTÁS: Ki vagyok kapcsolva.
 NYAKAS: Tudsz már mindent? *(kinyomja a megszólaló telefonját)*
 ROSTÁS: Nem lehet nem tudni. Az egész színház erről beszél. Nyíltan vagy suttogva.
 NYAKAS: Miket mondanak?
 ROSTÁS: Nem tudom, hajnalig forgattam.
 NYAKAS: De nem veled. *(a bulvárlapot címdalával Rostás elé tartja)*
 ROSTÁS: *(olvass)*
 NYAKAS: *(felvesz egy telefonhívást)* Nem, kérem, a színház nem adott ki semmilyen közleményt... Foglalkozunk az ügyel, ha ez ügy egyáltalán... Nézzé, semmi sincsen bizonyítva... Ismeri azt a jogi fogalmat, hogy az ártatlanság védelme?... Nem védelme... védelme. *(leteszi)* A hülyéje. *(Rostáshoz)* Na, mit szólsz?
 ROSTÁS: Engem is belekeverték.
 NYAKAS: Az a legkevesebb. Nagyobb baj, hogy kirobbant. Épp most, amikor fut a szekerünk.
 ROSTÁS: *(ledobja az újságot)* Mit tudnak ezek?
 NYAKAS: Órák óta hívom, de nem veszi föl.
 ROSTÁS: Csodálod? Ezek után.
 NYAKAS: Mit tudsz róla?
 ROSTÁS: Semmit.
 NYAKAS: Mindent tudni akarok. Lehet, hogy sajtótájékoztatót kell tartanunk. Összehívok egy igazgatóságit. Mondj valamit...
 ROSTÁS: Mit mondjak? Szerintem te tudtál erről... ezekről...
 NYAKAS: Mit számít, hogy tudtam vagy nem tudtam? És ha tudtam? Pletykák voltak. Egy színházban mindig terjed mindenféle szóbeszéd.
 ROSTÁS: Ez azért több volt, mint szóbeszéd.
 NYAKAS: Falaztatok neki.
 ROSTÁS: Mit kellett volna csinálnunk?
 NYAKAS: Fogalmam sincs. Most kiderült. Hogy az a... Már káromkodni sem tudok.
 ROSTÁS: Diána férje veri a balhét. Hidd el, ő áll emögött.

NYAKAS: Na és, ha ő áll. Attól nem lesz könnyebb a helyzetünk. Beszélnem kéne Lémannel, de még a felesége sem tudja, hol van.

ROSTÁS: Én sem tudom.

NYAKAS: Mondj el mindent, amit tudsz. Neked barátod? Nem célozgatott ilyesmire?

ROSTÁS: Gondolod, hogy megosztja másokkal? Ha egyáltalán csinálta.

NYAKAS: Meséltek a házban ezt-azt. A te neved is megfordult a sztorikban.

ROSTÁS: Az enyém?

NYAKAS: Elengedtem a fülem mellett. Nem érdekelt. Egy direktornak nem a tagok magánéletével kell törődnie.

ROSTÁS: Helyes.

NYAKAS: Harapófogóval kell kihúzni belőled minden szót.

ROSTÁS: Mit mondjak?

NYAKAS: Az igazat.

ROSTÁS: Azt te is tudod.

Egymást nézik.

ROSTÁS: Ártatlan ügyek voltak.

NYAKAS: Ártatlan ügyek? Neked ez... Ha ez igaz...

ROSTÁS: Ki van színezve. Biztos nem így történt.

NYAKAS: Ott voltál?

ROSTÁS: Nem.

NYAKAS: Akkor honnét tudod, hogyan történt?

ROSTÁS: Ismerem Gábort.

NYAKAS: Ismered. Én meg azt az alapigazságot ismerem, hogy mindenkinek vagy egy másik arca, amit nem ismerünk, amit csak ő ismer, vagy még ő maga sem. De most ezért mi leszünk a hunyók. Ránk fogják húzni a vizes lepedőt. Úszik a támogatásunk. Hogyan szerezzek szponzori pénzeket?

ROSTÁS: Szegény Lémán.

NYAKAS: Szegény Lémán? És mi? Minket nem sajnálsz? Csak őt? Ezt a... ezt a... Á, miket beszélek, ez nem lehet igaz, mondd, hogy nem derült ki semmi.

Kórus 3. Színházi büfé

Két nő, egy férfi

ELSŐ NŐ: Nem lennék a helyében. Most nem lennék a helyében.

MÁSODIK NŐ: Te nem is lehetnél soha a helyében. Azaz mi nem lehetnénk a helyében. Mi csak a falhoz szorított csajok helyében lehetnénk.

ELSŐ NŐ: Tegnap még semmi, béke, nyugalom, siker. Futnak a rendezései, hónapokra előre eladva a jegyek. És akkor puff.

MÁSODIK NŐ: Puff! Ideje volt.

ELSŐ NŐ: Ideje? Te tudtál valamit?

MÁSODIK NŐ: Valamit mindenki tudott. Szálltak a sztorik. Meséltek ezt-azt. Liftes simogatásokat...

ELSŐ NŐ: Liftes?

MÁSODIK NŐ: Kioktatták a kezdőket, persze csak fülbe sűgással, és csak azokat, akiket kedveltek, nehogy beszálljanak vele a liftbe.

ELSŐ NŐ: Tényleg? Nekem nem szóltak.

MÁSODIK NŐ: És? Volt valami?

ELSŐ NŐ: Semmi az égvilágon. Mindig nagyon kedvesen köszönt.

MÁSODIK NŐ: Kedvesen? Mindig úgy kezdte.

ELSŐ NŐ: Mondom, hogy semmi sem volt.

MÁSODIK NŐ: Nem voltál az esete.

ELSŐ NŐ: Egyszer kölcsönadott egy Baudelaire-kötetet, mert versenyre készültem.

MÁSODIK NŐ: Baudelaire-t?

ELSŐ NŐ: Igen, *A romlás virágait*.

MÁSODIK NŐ: Romlás? Az van, az van itt, csak az van.

FÉRFI: *(belép, meglátja a kollégáit, mintha zavarba jönne, köszönésfélét mormol)*
Hellóka...

MÁSODIK NŐ: *(kissé távolabbra lép, magához intve az Első nőt)* Gyere csak, mondani akarok valamit...

ELSŐ NŐ: *(nem érti a jelzést, marad a helyén)*

MÁSODIK NŐ: Gyere már, mutatok valamit.

ELSŐ NŐ: Itt vagyok, na. Mi olyan érdekes?

MÁSODIK NŐ: Semmi különös, csak az, hogy vigyázz vele. *(tekintetével a Férfi felé int)*

ELSŐ NŐ: Miért? Ő is?

MÁSODIK NŐ: Ja, nem úgy értem... Különben melegecske a lelkem... Csak ne hallja, miről dumálunk.

ELSŐ NŐ: Most se értem.

MÁSODIK NŐ: Jaj, de nehéz a felfogásod... A Nyakas nyelve...

ELSŐ NŐ: Úgy érted?

MÁSODIK NŐ: Úgy! Végre, hogy leesett.

V. Léman lakás

Léman egy viszkisüveggel az ölében, magába roskadva ül. A felesége körülötte mozog.

MILL: Hagyd már abba, ez nem megoldás semmire. *(megpróbálja elvenni a palackot, de Léman nem hagyja. Léman beleiszik az üvegbe)* Szerintem akkor se voltál józan a lüke barátoddal együtt.

LÉMAN: *(legyint)* Őt hagyd ki ebből.

MILL: Úgy mesélted, hogy ketten voltatok.

LÉMAN: Úgy vagy így, mindegy már. Régen volt. Mi még nem ismertük egymást.

MILL: Tényleg nem. De lehet, hogy akkor nem is ismerkedünk meg, mert Borbála nem hagy el téged.

LÉMAN: Nem azért ment el.

MILL: Ha ezt valaki tegnap mondja nekem, szembe köpöm... Most meg nem merek kimenni az utcára. Szabadságot vettem ki.

LÉMAN: Helyes. Legyél szabad. Legyünk egészen szabadok. Te is, én is, mindenki. *(nevet)* Köpjél csak vissza mindenkit.

MILL: Szabadok... a te mocskos fantáziádban. Nem vagy eszeden.

LÉMAN: Mondjad csak, mondjad... *(újra iszik)*

MILL: Csak ez az egy volt? Vagy voltak mások is? Azóta?

LÉMAN: Emília! Ez se volt. Semmi se volt.

MILL: Ez neked semmi?

LÉMAN: Játszottunk. Régen volt. Nem is emlékszem rá, hogyan történt.

MILL: Ő emlékszik. Az a baj, hogy ő emlékszik.

LÉMAN: Mire? A semmire.

MILL: Ne háríts! Ez most már nem titok. Mindenki tudja. Anyád is telefonált.

LÉMAN: Képelem, miket kérdezett.

MILL: Az én anyám is hívott. Nem adom át az üzenetét.

LÉMAN: Most én lettem a fekete bárány. S amikor egy kedves kollégáról kiderült, hogy éveken keresztül, folyamatosan jelentett? A barátairól, a kollégáiról...

MILI: Kiről beszélsz?

LÉMAN: A miniszterelnök mégis kezelt velem, a nyílt színen. Láttam, ott voltam.

MILI: Kicsoda?

LÉMAN: Jaj, te még nem is éltél akkor.

MILI: Mikor?

LÉMAN: Amikor a jelentéseit írogatta.

MILI: Kicsoda? Luzsnyánszky?

LÉMAN: Dehogyan Luzsnyánszky. Képesi, Képesi Endre.

MILI: Ezzel menteted magad?

LÉMAN: Ki akarnak nyírni. Túl sikeres voltam. Vagyok.

MILI: Sikeres? (*hangot vált*) Disznóság, amit műveltél! Most kimondtam.

LÉMAN: Ha tudnád!

MILI: Mit? Mit kellene tudnom? Rólad se tudtam semmit. Hogy kihez kötöttem az életemet. Hogy kinek szültem gyereket.

LÉMAN: Mi van vele?

MILI: Nikivel? Nem tudom. Talán játszik vagy tévét néz.

LÉMAN: Jézus Mária!

MILI: Korábban jézusmáriáztál volna, amikor...

LÉMAN: El kell dugni a távkapcsolót előle.

MILI: Eldugni? Nevetséges vagy. Azt hiszed, hogy a világ összes távkapcsolóját eldughatod? Hogy az összes firkász száját befoghatod? Hogy lelőheted a műholdakat az égről?

Egy telefonkészülék hosszú, kitartó csöngésbe kezd.

Kórus 4. Cukrászda.

Két férfi, egy nő.

NŐ: Igazán nem tudok többet mondani. Néha bejöttek a barátjával, azzal a híres színésszel. Nem is tudom a nevét.

ELSŐ FÉRFI: (*egy fényképet mutat*) Vele?

NŐ: Igen, vele. Ültek, kávéztak, beszélgettek...

ELSŐ FÉRFI: Csak ennyi?

NŐ: Néha süteményt rendeltek, nemcsak kávé. Bíborost, az volt a kedvencük. Tudja, ami úgy készül, hogy...

ELSŐ FÉRFI: Jó, majd én is megkóstolom. De azt mondja el, hogy miről beszélgettek a sütemények és a kávék mellett.

NŐ: Azt hiszem, színházról, hogy most hogyan lesz azzal a Shakespeare-darabbal.

ELSŐ FÉRFI: A *Hamlet*t.

NŐ: Igen, azzal.

ELSŐ FÉRFI: De másról nem esett szó köztük? Színésznőkről vagy csak simán a nőkről?

NŐ: A nőkről? Én nem értem rá figyelni, kérem. Tudja, elég nagy itt a forgalom. Csodálkozom is, hogy most nem jön senki.

ELSŐ FÉRFI: Én itt vagyok, kedves. Szóval, nem hallott semmi olyasmit, ami nem színház, hanem magánélet, nők, lányok...?

NŐ: Arra gondol, hogy a feleségükről vagy a gyerekeikről beszélgettek? Nem tudom, nem figyeltem.

ELSŐ FÉRFI: (*dühösen becsukja a noteszt*) Nem arra gondoltam. Adjon egy olyan ízet... kardinálist.

NŐ: Nem kardinális, hanem bíboros. Nagy különbség. Ez tejszínhabbal készül. Meglátja, milyen finom. Maga is mindig ilyet fog kérni. (*átadja a süteményt*)

ELSŐ FÉRFI: Én? (*leül a színpad szélére, és eszik*)

MÁSODIK FÉRFI: *(sietve beront, körülnéz)* Na, ez az a hely. Kézcsók, hölgyem. *(meglátja a sütiző kollégáját)* Megint megelőztél.

NŐ: Mit parancsol az úr?

MÁSODIK FÉRFI: Nekem is azt.

NŐ: Szóval egy bíborost. Ha így megy tovább, kifogy a készlet.

MÁSODIK FÉRFI: *(tányérjával az Első férfi mellé telepedik)* Megtudtál valamit?

ELSŐ FÉRFI: Tőlem akarsz infót? Dolgozz te is!

MÁSODIK FÉRFI: Ez volt a törzshelyük. Ennyit lehet tudni alapból. Nem úgy néz ki, mint egy bünbarlang. Egy közönséges cukrászda. Egy cuki. *(eszik)* Te, ez isteni! Van még ebből? Csomagoltatok.

ELSŐ FÉRFI: El fogsz hízni.

MÁSODIK FÉRFI: Mit mesélt a nő?

ELSŐ FÉRFI: Nem tud semmit. Látta őket beszélgetni. Ennyi.

MÁSODIK FÉRFI: Kiket?

ELSŐ FÉRFI: Ej, hát Lémant és feltehetőleg Rostást.

MÁSODIK FÉRFI: Semmi más? Senki más? Akkor nem sok értelme volt iderohanni.

ELSŐ FÉRFI: Egyé! Tömd a fejed!

MÁSODIK FÉRFI: Hogy lesz ebből bulvárrovat?

ELSŐ FÉRFI: Mit akarsz? Te napilapos vagy. Komoly újság komoly tollnoka. Mi-nek nektek ilyesmi? Menj a parlamentbe! Ott szaftosabb ügyek is vannak.

MÁSODIK FÉRFI: Onnan jövök. Kongott az ülésterem.

ELSŐ FÉRFI: Meg a benne üldögélők feje. Az ürességtől.

MÁSODIK FÉRFI: Kérünk még egyet?

ELSŐ FÉRFI: Lenne egy ajánlatom.

MÁSODIK FÉRFI: Mi? Gesztenyepüré?

ELSŐ FÉRFI: Te csak a hasadra tudsz gondolni?

MÁSODIK FÉRFI: Pia nista. Leszoktam.

ELSŐ FÉRFI: Venni kellene valakit.

MÁSODIK FÉRFI: Valamit. Nem?

ELSŐ FÉRFI: Nem valamit, valakit.

MÁSODIK FÉRFI: Hogy érted? Kicsodát?

ELSŐ FÉRFI: Olyat, aki kitálal.

MÁSODIK FÉRFI: Kitálal? Mégis kajáról van szó.

ELSŐ FÉRFI: Nem lehetsz ennyire haspók. *(halkan)* Kellene valaki, aki kitálal egy újabb, még szaftosabb zaklatási ügyet.

MÁSODIK FÉRFI: De ha nem jelentkezik senki, honnét tudjuk, hogy kicsoda?

ELSŐ FÉRFI: Vagy nem kitálal, hanem kitalál. Vagy mi segítünk neki, és kitalálunk neki egy szerepet.

MÁSODIK FÉRFI: Ez kockázatos. És honnét akasztasz le most valakit?

ELSŐ FÉRFI: Mindenre van jelentkező. Nem leszel hosszú életű ebben a szakmában... Ha arra várunk, hogy valaki előálljon, addigra kirúgnak mindenholnan.

MÁSODIK FÉRFI: Akkor?

ELSŐ FÉRFI: Mondtam az előbb. Venni kell valakit.

MÁSODIK FÉRFI: *(végre megérti)* Miből? Ilyesmire nincs mellékesem.

ELSŐ FÉRFI: Nem is nekünk. Ha a te lapod meg az én lapom összeállna... Összedobnánk a manit. Tudnánk csinálni egy újabb durranást... Mit szólsz?

VI. Ajtony lakása

Ajtony ül a színpad szélén, és egy lábospól eszik. Jóízűen, néha csámcsogva, szürcsölve élvezzi az ételt. Valahol a színpadi térben egy ócska tévékészülék mű-

ködik, némán. Ajtony néha odapillant, aztán vissza a lábosba. Szorgalmasan kanalazza az ételt, néha harap hozzá egy sercliből.

DIÁNA: *(feldúltan érkezik)* Ebből elegendő volt, ezt nem bírom tovább.

AJTONY: *(megáll a kanál a kezében, azzal gesztikulál)* Máskor több tejföllel csinálnád.

DIÁNA: Szétbaszódott az életünk, János, és akkor a tejfölt hiányolod!

AJTONY: A székely káposzta akkor jó, ha tocsog...

DIÁNA: Tocsog? Akkor menj ki te az ábécébe, és vegyél magadnak tejfölt.

AJTONY: Most már mindegy. Megettem.

DIÁNA: Igazad van, most már tényleg mindegy. Teljesen mindegy.

AJTONY: Történt valami?

DIÁNA: Á, semmi sem történt. Csak kapom a megjegyzéseket. Akik egyetértenek, nem szólnak semmit, csak néznek. De akik odajönnek, a fülembe súgják, és van, aki hangosan is kimondja, hogy mi vagyok.

AJTONY: Szerintük mi vagy?

DIÁNA: Mi vagyok?... Egy kis ká vagyok... Ez a legfinomabb... Ezt sikerült elérned...

AJTONY: Nekem? Jól értem, te engem vádolsz? És arra a szar alakra mit mondanak?

DIÁNA: Honnét tudnám? Azt nem nekem mondják. De a legrosszabb, ahogy bámulnak a férfiak, de a nők még rémesebbek.

AJTONY: Ne csodálkozz! Ez egy keresztény ország. Itt minden színésznőt kúrának tartanak.

DIÁNA: Nem ezt akartuk, nem ezt akartam.

AJTONY: Ne edd magad! Este előadás. Minden jegy elkelt. A pótszékek is.

DIÁNA: János, én nem tudok színpadra állni. Éppen ezzel a darabbal.

AJTONY: Ne butáskodj! Ma leszel a legjobb. Szétverik a házat miattad.

DIÁNA: Mindig mondtam neked, hogy ez nem darab, ez nincs megírva, csak meg van csinálva.

AJTONY: Hülyéskedsz? Játszottuk vagy huszonvalahányszor, végre összeérett. Készen van.

DIÁNA: Igen, készen van. Én is készen vagyok. És ne hidd, hogy mindenki olyan egyértelműen melletted áll a társulatból.

AJTONY: Komoly? Kicsoda? Majd én beszélek veled.

DIÁNA: Mondjuk le a mai estét, kérlek, szépen kérlek.

AJTONY: Szó sem lehet róla. Most dől el, hogy profik vagyunk-e, avagy mégis amatőrök. Amit mindig az orrunk alá dörgölnek. Itt a ziccer, most lehet bizonyítani. És bizonyítani fogjuk.

DIÁNA: *(a tévére néz)* Tessék, már megint erről van szó. *(fel akarja hangosítani)*

AJTONY: Hagyd, nem vagyok kíváncsi erre a szemétre.

DIÁNA: Hát nem ezt akartad, hogy beszéljenek rólad, a színházadról? Tessék, akkor nézzed, hallgasd! *(felerősíti a hangot az elviselhetőség határán túlra)*

A bömbölő hang hirtelen elhallgat.

Kórus 5. Három különböző helyszínen nézik a tévét.

Első férfi: a színház dolgozója. Második férfi: újságíró. A Nő: egy asszony a piacról.
 NYAKAS: *(a nagyobb méretű képernyőn egy papírlapról olvas fel egy szöveget; a papír időnként megremeg a kezében)* Kedves Nézőink! A színházunkkal kapcsolatban közelmúltban nyilvánosságot kapott híresztelésekről szeretném tájékoztatni Önöket. A mi színházunk mélységesen elítél mindenféle erőszakos cselekedetet, akár a köz-, akár a magánéletben zajlik az.

ELSŐ FÉRFI: Na, ne mondd, hogy nem tudtál erről.

NYAKAS: Előadásaink, egész tevékenységünk a humanitás, az emberek kölcsönös megbecsülése, a társadalmi béke megteremtését szeretné elérni. Művészeink mindig mindent megtettek ennek érdekében. Most azonban felröppentek bizonyos régmúltbeli események hírei. Szeretnénk leszögezni, hogy a magyar jogrend, egy civilizált ország jogrendje szerint, amíg nem bizonyosodott be valakinek a felelőssége, netán bűnössége, addig megilleti azt a személyt az ártatlanság vételeme.

NŐ: Szép kis ártatlanság. Nem ez az egyetlen eset. Mások is voltak ilyen helyzetbe szorítva.

NYAKAS: Színházunk nem gördít semmiféle akadályt egy vizsgálat elé, de annak az európai normák szerint kell zajlania. Egyetlen előadásunk sem marad el, továbbra is szeretettel várjuk esténként a közönségünket. Kérjük a sajtó, a tömegkommunikáció munkatársait, hogy ennek a társulatunk által támogatott nyilatkozatnak a jegyében foglalkozzanak velünk, művészi tevékenységünkkel. Köszönöm a figyelmüket.

ELSŐ FÉRFI: *(a nézők felé)* Bla-bla-bla. Nesze semmi, fogd meg jól.

NŐ: *(mf)* Miért nem állnak elő a többiek? Miért hallgatnak? Gyávák. Mindenkinek tele van a nadrágja. Itt mindenki fél.

MÁSODIK FÉRFI: *(mf)* Inkább csak nem bíznak abban, hogy bármi is megváltozna, ha megszólalnának.

NŐ: Itt sosem változik semmi. Mindig ugyanaz, mindig ugyanaz.

Kimennek.

VII. Léman lakás

A rövid ideig üres színpadra belép Léman. Kezében egy üres pohár. Elejti a poharat, az nem törik el, mégsem veszi fel, csak arrébb rúgja.

LÉMAN: Te is kezdod?!... Mili! Hol vagy? *(csend)* Mili!

MILI: *(kisvártatva belép, végignézi a férjén)* Mi van?

LÉMAN: Hogyhogy mi van? Én kérdezem, hogy mi van!

MILI: Megint pocsolárészeg vagy. Az van. Régebben soha nem ittál, csak olykor egy-egy kortyot.

LÉMAN: Régebben... *(hisztérikusan nevet)* Régebben, és még régebben. Azt akarod mondani, hogy amikor még nem ismertelek.

MILI: Igazad van. Nem ismertelek. Nem tudtam, hogy kihez kötöm hozzá az életemet. Hogy kinek szülök gyereket. Most lehullt az álarc. Ez vagy te.

LÉMAN: Nem is ismertél még akkor.

MILI: Megint igazad van. Most ismertelek meg.

LÉMAN: Százéves ügyek. És elmeséltem neked, hogy...

MILI: Ügyek? Mit hallok? Több is volt? Nem csak ez a...

LÉMAN: Ne kössél bele a szavaimba.

MILI: Nem kötök. Én most már semmit sem akarok tőled.

LÉMAN: Ez most jut eszedbe?

MILI: Tudod, mit élek át, ha kimegyek az utcára?

LÉMAN: El tudom képzelni.

MILIA Azt te nem tudod elképzelni. Mintha én követtem volna el valamit. Mintha én zaklattam volna bárkit is.

LÉMAN: Te? Ugyan már. Ne beszélj hülyeségeket.

MILI: Hülyeségeket? Na, nekem ebből elég.

LÉMAN: Mili, hol a gyerek? Azt mondd meg, hol van Niki!

MILI: Szép hogy eszedbe jut, hogy van egy gyerekem.

LÉMAN: Gyereked? A mi gyerekünk. Hol van?

MILI: Jó helyen.

LÉMAN: *(fenyegetően)* Mili!
 MILI: Elvittem az anyámhoz.
 LÉMAN: Az anyádhoz?
 MILI: És én is megyek utána.
 LÉMAN: Micsoda?
 MILI: Jól halottad. Már becsomagoltam a legszükségesebbeket. A többiért majd eljön a bátyám.
 LÉMAN: Hogy képzeled ezt az egészet?
 MILI: Te hogy képzeled? Előbb gondolkodtál volna, mielőbb...
 LÉMAN: Mit mielőbb? Te tudtad. Most az a bajod, hogy kiderült valami, ami nem is egészen úgy történt.
 MILI: Történt, ahogy történt.
 LÉMAN: Száz éve.
 MILI: Száz?... Nem vagyok vicces kedvemben.
 LÉMAN: Száz éve... *(maga elé mered)*
 MILI: És csak egyszer, ugye? Vagy ki tudja, még hányszor? Vagy elhallgattattad a többieket? Hogy befogják a kicsi szájukat, mert még kaphatnak tőled szerepet vagy ezt-azt.
 LÉMAN: Nem igaz!
 MILI: Mi nem igaz? Megint tagadod? Ezt se tőled tudtam meg...
 LÉMAN: Elegem van, elegem van, elegem van...
 MILI: Tudod, mit hiányolok ebben az egész ügyben?... Nem az a bajom, amit csináltál. Tényleg rég volt, tényleg nem ismertelek még. De nem látom rajtad, most se, meg akkor se, hogy megbántad volna. Ez a legnagyobb baj. Most is csak hülyén vigyorogsz. Ezt az állandó vigyort nem kedveltem benned, most már elárulhatom. *(kifelé tart)*
 LÉMAN: Hová mész?
 MILI: Közöd? *(kimegy.)*
 LÉMAN: Ezt nem teheted. Ezt nem teheted meg velem... velünk. *(magába roskad)*

VIII. Színházi öltöző

Diána már benn ül, Ajtony éppen érkezik. Kintről vastaps.
 AJTONY: *(lelkesen)* Na, ez az! Szétverik a házat. Hallod? És te nem akartál játszani!
 DIÁNA: *(fásultan)* Igen. Szétverik.
 AJTONY: Ez nem elég? Szeretnek minket... Szeretnek téged is.
 DIÁNA: *(mf)* Igen. Szeretnek.
 AJTONY: Mi bajod?
 DIÁNA: Csak az, hogy ez ma nem színház volt.
 AJTONY: Hanem micsoda?
 DIÁNA: Élveboncolás... Nem is az. Hullaboncolás.
 AJTONY: És ki volt a hulla? Persze, Léman.
 DIÁNA: Dehogyan. Én voltam. Meg te voltál. Mi, mindnyájan.
 AJTONY: Megint ezzel jössz. Azt hittem, hogy ezt a szöveget a próbák után elhagytad, elfelejtetted.
 DIÁNA: Gondolkoztál már azon, mi a színház?
 AJTONY: Mi lenne? Amit mi csinálunk.
 DIÁNA: De hol a határ?
 AJTONY: Ne nevetess már! Olyan vagy megint, mint azon a soproni kiránduláson, amikor a kiskatonától kérdezted meg, hogy hol a határ. Aztán mindnyájunkat igazoltatott. Még érvényben volt a határsávrendelet.

DIÁNA: Ezt muszáj volt újra rám olvasni. Csodás a memóriád. Nem felejtesz. De ez már nem színház.

AJTONY: Mondtam már, a színház az, amit mi csinálunk. Ahol vagyunk, ott a színház.

DIÁNA: Ez ugyanolyan macsó duma, mint amit Léman mond és csinál. Ugyanazt csináltatod velem, mint ő másokkal.

AJTONY: Eszeden vagy? Hozzá hasonlítasz?

DIÁNA: Én ezt nem játszom többé.

AJTONY: Három előadásra előre elkeltek a jegyek. Ki tudjuk fizeti a számláinkat.

DIÁNA: Keressél mást a feladatra. Ott vannak a kis önjelölt csukák.

AJTONY: Jó, hogy azt nem mondod, hogy ugyanolyan vagyok, mint ő.

DIÁNA: A siker már ugyanakkora. Pótszékes teltházak. Annyi a különbség, hogy itt háromszázan szoronganak a kényelmetlen székeken, ott meg négyszer annyian kényelmesen.

AJTONY: Csak ennyi a különbség? Ezt éppen te mondod?

DIÁNA: Igazad van, nemcsak ennyi. Az a különbség, hogy azt ott szeretik az emberek...

AJTONY: Minket nem?

DIÁNA: ...itt meg gyűlölnek.

AJTONY: Gyűlölnek? Minket?

DIÁNA: Gyűlölködnek. Nem érezted a meztelen bőrödön a kis tűszúrásokat, a kíváncsi ellenszenvet? Hogy nem azért jöttek, hogy együtt érezzenek velünk. Azért jöttek, hogy gombostűre tűzve báméskodjanak, hogy igen, ez volt az a csaj, most egy kicsit kövérebb, akkor biztosan jobb alakja volt.

AJTONY: *(már-már gyilkos pillantással néz Diánára)* Menj pszichológushoz!

DIÁNA: *(nagy nyugalommal)* Azt hiszem, kettőnk közül inkább te szorulsz lelki segítségre, János.

Kórus 6. Szerkesztőség

Két férfi, egy nő

ELSŐ FÉRFI: Tovább! Tovább! Gyerünk! Mi van Lémannal? Mit tudunk róla?

MÁSODIK FÉRFI: Semmi újat. Bezárkózva él. Nem lép ki az utcára. Állandó ügyeletünk van. Beköltöztünk a szemközti családi házba. Semmi mozgás.

ELSŐ FÉRFI: Ez így nem lesz jó. Friss infók kellene. Mi van más vonalon? *(a Nőhöz fordul)* Maga mit hozott?

NŐ: Mi lenne, ha találnánk más célszemélyt?

ELSŐ FÉRFI: Tud valakit? És ezt csak most mondja? Miért nincs itt az anyaggal? Beelőz a konkurencia, esik a példányszámunk, és ugrik a maguk prémiuma. A szerződésükről nem is beszélve.

NŐ: Hallottam egy fülest, de ellenőrizni kéne, körbejárni...

ELSŐ FÉRFI: Körbejárni? Tudja, mit kell körbejárni? A piacot, ahol vásárol, ha majd nem lesz munkája, és olcsón akar gyümölcshöz jutni. Folytassák! Figyeljék tovább Lémant! Holnapra pedig várom a következő leleplezést, magától, kisasszony. Gyerünk, munkára!

IX. Léman lakás

Léman a színpad szélén ül, a nézőtér felé fordulva. Teljesen józan. Telefonálni próbál. Számokat nyomkod, de nem fogadják a hívását.

LÉMAN: Most nem kellek nekik. Pedig ugyanaz vagyok, aki egy héttel ezelőtt voltam. Akik körülvettek, mind eltűntek. Leprás lettem. Nem létezem. Senki

lettem. Nem – nem is igaz. Nem senki, mert a senki az azért valami vagy valaki. Levegő lettem. Légneművé váltam. *(kényszeredetten nevet)* Lebegek valahol az űrben. Felülről nézem ezt a nagy vircsaftot.

ROSTÁS: *(Léman monológja közben észrevétlenül belép, figyel, majd alig hallhatóan megszólal)* Veszítsd el a tompa kardod!

LÉMAN: *(nem veszi észre Rostást, azt sem hallja, amit mondott, folytatja a monológot)* Jó, hogy az apám nem élte meg ezt. Anyám sosem tudott használható tanácsokat adni. Kisfiam, vigyázz a lányokkal, mondogatta, te nagyon szép fiú vagy, szép férfi leszel. De azt nem mondta meg, mire kell vigyázzak. Tényleg kedveltek, tényleg jöttek, és aztán el is mentek. Mindent a nőktől kaptam, ezt csak most tudom...

ROSTÁS: *(megint megszólal a háttérben)* Veszítsd el a tompa kardod!

LÉMAN: *(felfigyel, de aztán mégis folytatja)* Nem is tudom, mit kerestem. Kellett volna valaki, aki igazán... Akik felkínálkoztak, nem tetszettek. Nem azért, mintha nem lettek volna szépek, vagy nem lettek volna jó nők. Azok voltak. De láttam rajtuk a meztelen szándékot. Nem a testük volt csupasz, a lelkük. Beléjük láttam. Csak azt akarták, amit nagyon akartak. Ingyen, munka nélkül. Szenvedés és áldozatok nélkül. Vér nélkül... Mert a színház vér és könny és munka, rengeteg munka. De ők le akarták rövidíteni ezt az utat. Meg akarták spórolni ezt a szenvedést. Ki az úristen szeret szenvedni máma? Kicsoda? Senki.

ROSTÁS: *(már közletről, fennhangon)* Veszítsd el a tompa kardod!

LÉMAN: *(mint aki természetesen veszi, hogy Rostás a háta mögött van)* Lovat! Lovat! Országomat egy lóért! *(feláll)* Hogyan jutottál be?

ROSTÁS: A hátsó bejáraton. Gyere, menjünk innen! Ott állok a kocsimmal.

LÉMAN: Hová?

ROSTÁS: Bárhová. Csak el. Innen el.

LÉMAN: Nem megy az ilyen egyszerűen, barátom. Én már sehová sem mehetek. Itt várom meg a kivégzőosztagot.

ROSTÁS: Ne légy már ilyen teátrális!

LÉMAN: Vagy nem is kell várnom. Már kivégeztek. Hullá vagyok.

ROSTÁS: Erkölcsi hullá, azt gondolod. De minden halál után van feltámadás. Fölkelek, leporolom a jelmezem. És vége az előadásnak.

LÉMAN: Előadás. Az nem lesz több. Lemondtam a Kleistet. Úgy is azt mondogatták a hátam mögött, hogy mit akarok én Katicától...

ROSTÁS: Már mint a heilbronnitól. Azt hiszik, hogy minden az övék. Nem baj, majd folytatjuk mással, máskor.

LÉMAN: Talán te, de nem én.

Kívülről csöngetés. Léman nem reagál

ROSTÁS: Valaki jön. Mili majd beengedi.

LÉMAN: Mili. Ő már messze jár.

ROSTÁS: Hogyhogy? Elutazott?

LÉMAN: Rosszabb. Az anyjához költözött, elvitte a kislányomat is.

Megint csöngetés

ROSTÁS: Megnézem, ki az. *(kifelé megy)*

LÉMAN: Küldd el, akárki is.

Rostás Nyakassal tér vissza

NYAKAS: Már egy órája csöngetek. Mit csináltok itt? Egyedül vagytok? Olvasom a neten, hogy Mili itthagytott.

LÉMAN: A neten? Hát ez nem igaz. Lassan azt is megírják, mikor megyek üríteni. De mi ez a hacuka rajtad? Magadra vetted a fél jelmeztárat.

NYAKAS: Nem akartam, hogy felismerjenek az ólálkodó tévések.

ROSTÁS: Információs társadalom. Kellett a francnak!

NYAKAS: Nagy gáz van. Ki kell adnunk egy újabb közleményt. Agyonnyúznak, mindenki azt várja, hogy nyilatkozzak. Rám telefonált a fél színigazgató kar, hogy rontom a tekintélyüket, ha tovább hallgatok.

ROSTÁS: Féltik a státuszukat.

LÉMAN: Nyilatkozzál. Tőlem azt mondasz, amit akarsz. Nekem már nem tudsz ártani, én készen vagyok.

ROSTÁS: Még te vagy a főrendező.

LÉMAN: Ez a scalp is kell nekik? Mondjak le?

NYAKAS: Ha megtennéd.

LÉMAN: Tanúk előtt. *(Rostásra néz)*

NYAKAS: Írásban kellene.

LÉMAN: Akár. *(keresgélgni kezd, előkap egy üres papírlapot. Letérdel a földre, és aláírja a papírt)* Tessék. *(Nyakasnak nyújtja)*

NYAKAS: Mi ez?

LÉMAN: A lemondásom vagy fel... Amit akarsz, amit akartok...

NYAKAS: Ne hülyéskedj, ezt így nem lehet. *(visszaadja az aláírt papírt, de Léman nem veszi el, így az a földre hullik)*

LÉMAN: Azt írhatok rá, amit csak kell. Hogy én vagyok a fiatalság megrontója, hogy miattam fogynak a nézők a színházból, hogy végigdugtam a fél társulatot, a statisztériát biztosan, hogy csak az kapott szerepet nálam, aki leszopott, aki nem, annak kettétörtem a karrierjét...

ROSTÁS: Állj le, hagyd abba...

NYAKAS: Nyugodj le! Megfogalmazunk valamit, amivel mindenki egyetért...

Jó?... Nem kínálsz meg valamivel?

LÉMAN: Pia nincs. Csak bubis vízzel szolgálhatok.

NYAKAS: Csináljuk meg, jó?

LÉMAN: Csináld. Csinálj, amit akarsz.

Kórus 7. Tévéstúdió

Két nő, egy férfi

RIPORTER: Jó estét! Köszöntöm nézőinket. Szerettük volna meghívni Kardos Diánát, a zaklatás első áldozatát. Igen, az elsőt, mert éppen adásunk előtt érkezett a hír egy újabb leleplezésről, egy újabb zaklatási ügyről. De erről majd később. Köszöntöm a stúdióban dr. Binder Zenóbiát, a pszichológiai tudományok doktorát és Aranyossi Katapán esztétát...

KATAPÁN: Bocsánat, helyesbítenem kell, nem vagyok esztéta...

RIPORTER: Elnézést, nekem ezt az infót adták Önről, ám az ügyünk szempontjából ez most talán lényegtelen.

KATAPÁN: Nem egészen, nem egészen.

RIPORTER: Beszéljünk inkább a zaklatási botrányról. Azért éppen Önöket hívtuk meg a stúdióba, mert a napokban tett nyilatkozataikban elég markáns véleményt fejtettek ki írásban *(Katapán felé fordul)*, illetve élőszóban *(Zenóbiára pillant)*. Összefoglalnák a gondolataikat nézőinknek?

ZENÓBIA: Végre ledőlt a dominó, megtört a szégyenletes hallgatás. Előjönnek a hullák a zsákból...

KATAPÁN: Csak most lesznek hullák azokból, akiket megvádolnak...

RIPORTER: *(Katapánhoz)* Ön szerint nem érdemlik meg a sorsukat?

KATAPÁN: A jog szerint amíg nem bizonyosodik be valakinek a bűnössége, addig ártatlannak kell tekinteni.

ZENÓBIA: Ártatlannak lehet tartani azt, aki szexuális cselekményre kényszeres hatással akar rávenni valakit?!

KOVÁCS ISTVÁN (KOVAAX) performansa, *Expanzió XIV.* – „A vár”, Terény, homokbánya, 2002

SZÉCSI ANDRÁS (KAVICS) – TITANIC, performansz, *Expanzió XV.* – „A kilátó”, Buják fölött, 2003

Zarándoklat Magyarnándor térségében, *Expanzió XVI.* – „Szent Ferenc”, 2004

KATAPÁN: Hol itt a szexuális cselekmény?
 ZENÓBIA: Ugyanarról az esetről beszélgetünk, ugye, uram?
 KATAPÁN: Természetesen. De a megvádolt személy nem ismerte el a vélelmezett tényeket.
 ZENÓBIA: Vélelmezett tényeket?! Már lemondott mindenről, tud róla, uram?
 RIPORTER: Talán az eset általános tanulságairól kellene beszélgetnünk.
 KATAPÁN: Még szép őszi idő van, ugye?
 RIPORTER: Igen, még csak szeptember van.
 KATAPÁN: Én nem kocsival jöttem.
 RIPORTER: Bocsásson meg, hogy jön ez ide?
 KATAPÁN: Kibámultam a busz ablakán, és láttam a félmeztelenre öltözött, azaz inkább vetkőzött nőket.
 ZENÓBIA: Értem már, hová akar kilyukadni.
 RIPORTER: Én még nem. De ne kanyarodjunk el a tárgytól, ha lehet.
 KATAPÁN: Ellenkezőleg, csak most közelítünk hozzá igazán.
 RIPORTER: Ezt hogy érti?
 KATAPÁN: A nők elveszítették minden gátlásukat. Avagy legyünk jóindulatúak, visszanyerték, ami régebben úgysis az övék volt. Minden rövid, minden feszes, minden átlátszó...
 RIPORTER: Még ha talán így is van, ez az eset, amiről beszélünk kellene, jó húsz évvel ezelőtt történt.
 ZENÓBIA: És semmi köze a divatnak ahhoz, ami abban a kocsiiban zajlott...
 KATAPÁN: Vagy nem zajlott...
 RIPORTER: Ezt bizonyítottnak vehetjük, hiszen Léman lemondott, aztán bocsánatot kért.
 KATAPÁN: Rendben van. Fogadjuk el, hogy megtörtént, ami történt.
 ZENÓBIA: Maga azt normálisnak tartja?
 KATAPÁN: Ha elkezdenénk vitázni arról, mi normális, ránk oltanánk a világitást a stúdióban. Természettudósok szerint belénk, férfiakba belénk van oltva, hogy tovább örökítsük a fajt. Állandó készítés van...
 ZENÓBIA: De hol élünk? Talán a maga természettudósi szerint is lejöttünk már a fáról...
 KATAPÁN: Lejöttünk, valóban. Bár amit az utóbbi időben tapasztalunk, abból az következik, hogy még nem mindenki. Vagy már nem...
 RIPORTER: Még mindig nem arról van szó, amiről beszélünk kellene. Nézzük az áldozat szempontjait!
 KATAPÁN: Áldozat? Hol van itt áldozat? Megerőszakoltak valakit? Nem. Nyilvánosan megszegyenítették? Nem. Ő maga állt elő, évek múlva...
 ZENÓBIA: Maga egy csökkent hímszoviniszta. Mondták már?
 KATAPÁN: Köszönöm.
 RIPORTER: Talán arról a lelki folyamatról kellene beszélünk, amely oda vezet, hogy egy nő, aki magában hordozta ezt a szörnyűséget, előálljon vele.
 KATAPÁN: Erre van egy tippem.
 ZENÓBIA: A büntetlen bűn adhatja a támpontot az áldozatnak, ha nem tudja feldolgozni az őt ért támadást.
 RIPORTER: És valószínűleg nagy bátorság kell a leleplezéshez.
 KATAPÁN: Mindig van egy sűgő.
 RIPORTER: Ezt hogy érti?
 KATAPÁN: Adva van két tehetség... Az egyiket elismerik, dédelgetik... A másik küzd, lejsztoz, mégsem olyan népszerű, amilyen lenni szeretne... Aztán jön egy ziccer... Nem tudom, hogy régóta ismerte-e az esetet, vagy csak most derült rá fény... De nem hagyta ki...

ZENÓBIA: Ember! Jól értem? Miről beszél?

KATAPÁN: Keresd a férfit! Ne a nőt.

ZENÓBIA: Ez inszINUÁCIÓ. Ezt nem hallgatom tovább. *(feláll, kifelé megy)*

KATAPÁN: De én sem veszek részt benne. *(ő is kifelé indul)*

RIPORTER: Kedves nézőink! Vitaműsorunknak ezzel még nincs vége. Most reklám jön. Utána folytatjuk új vendégeinkkel.

X. Léman lakás

LÉMAN: *(telefonba mondja)* Kész. Vége. Elég volt. Feladom. Emigrálok. *(kétségbeesetten nevet)* Hülyeségeket beszélek, mama! Ugyan hová mennék? Sehová... Mint Micimackó, amit minden évben felolvastál. Menjünk együtt, sehová... Neki ott volt Róbert Gida. *(elmélázva)* Mama, ha még egyszer gyerek lehetnék!... Tudom, nem lehet. Mit érnék vele? Ha mindig ugyanaz történik, mi értelmese az egésznek? Semmi. Semmi az égvilágon... Leteszem... Majd hívlak, jó... Vigyázni fogok... Kézcsók, mama. *(kimegy)*

Léman egy bőröndöt hoz be. Felnyitja, belenéz. Újságok, lapkivágatok esnek a földre. Egyet-egyed főlvesz, magában olvas.

LÉMAN: Szép. Szép volt. Csak volt. *(valamit dúdolni kezd)*

ROSTÁS: *(belép a színpadi fénybe)* Állandóan foglalt a számod. Tudod már? Nézted?

LÉMAN: Mit?

ROSTÁS: Nem nézel tévét vagy legalább netet?

LÉMAN: Mi a kutyaúristennek nézném? Hogy kövessem a vesszőfutásomat?

ROSTÁS: Kiderült egy másik eset.

LÉMAN: És akkor mi van?

ROSTÁS: Nem érted? Bebukott a janicsár.

LÉMAN: Kicsoda? Ja, ő. Na, köszönöm.

ROSTÁS: Egyébként lehetett tudni róla.

LÉMAN: Mit segít az rajtam?

ROSTÁS: Nem érted? Őt utálták, téged szerettek.

LÉMAN: Akkor azért tűntek el a tévések. És ha lesz harmadik vagy negyedik? Akkor mi van? Semmi. Ugyanaz. Az van, hogy engem kikészítettek. Passz, vége, lehúzhatom a rolót.

ROSTÁS: Ügyvéd?

LÉMAN: Nem ajánlja a pert. Bár szerinte nincsen bizonyíték ellenem, de a nyilvánosság... szóval vállalná, de nem ajánlja.

ROSTÁS: Igaza lehet. Hagyni kell. Hátha még vannak további csontvázak a szekrényben.

LÉMAN: Ez vigasztaljon? Mi változik ettől? A kislányom az anyósomnál. A pályám derékban ketté. Nem tudom, mi lesz holnap.

ROSTÁS: Fogsz te még rendezni engem. Figyelj! Most megcsinálhatnánk annak a cseh rendezőnek a filmjét, amit visszadobtak. Nekem nagyon tetszett az ötlet.

LÉMAN: Ne nevetess! Majd éppen most...

ROSTÁS: Tudod, a faun megkésett délutánja.

LÉMAN: Mindig is akasztófahumorod volt... Ja, erről jut eszembe. Egy tüntetőféle asszony egy táblát lóbált a tévéseknek, amíg ott voltak, amelyiken egy akasztott báb lógott, nyakában a nevémmel. Erre mondj valamit!

ROSTÁS: Mi a fenének nézted?

LÉMAN: Hát most nézzem, vagy ne nézzem?

GAÁL JÓZSEF, Iszlám, Expanzió XVII. – „Iszlám”, Terény / Kékkő, 2005

GAÁL JÓZSEF, grafikái 1–4., *Expanzió XXX. – Az eleven és a halotti maszk(ok) lázadása (3.)*,
Verőce, Retro mozi kiállító, 2018

Kórus 8. Mint a Kórus 2.

Ugyancsak két nő, egy férfi

FÉRFI Jó reggelt! Tessék! *(nyújtja a bulvárlapot)*

ELSŐ NŐ: *(nézi a címlapot, majd mohón lapoz)*

MÁSODIK NŐ: *(belép, meglátja az újságot az Első nő kezében, ő is kér egyet)* Még szerencse, hogy ingyen van. Nem telne rá.

Az Első és a Második nő egyszerre engedik le az újságot, egymásra néznek.

ELSŐ NŐ: Jó reggelt! Mit szól ehhez?

MÁSODIK NŐ: ... reggelt. Melyikhez?

ELSŐ NŐ: Melyikhez? Hát ehhez a személtládához.

MÁSODIK NŐ: Most már több is van.

ELSŐ NŐ: Több. A szomszéd mondta hajnalban, mikor munkába indult.

MÁSODIK NŐ: Sokan vannak.

ELSŐ NŐ: Sokan. Most már bármelyikről elhiszem. Ez a pofa is gyanús volt nekem.

MÁSODIK NŐ: *(a Férfihez)* Adjon még egyet. *(az Első nőhöz)* Viszek a szomszédasszonyomnak. Nehezen tud járni. Egyedül van.

ELSŐ NŐ: Egyedül, az a legjobb. Nincs ráutalva semmilyen mocskos pasira.

MÁSODIK NŐ: Mi egész jól megvagyunk... a férjemmel.

ELSŐ NŐ: Magának még van. Még nem derült ki róla semmilyen disznóság.

MÁSODIK NŐ: Hogy képzeli? Huszonnégy éve vagyunk együtt.

ELSŐ NŐ: Épp azért. Minden férfi disznó.

MÁSODIK NŐ: *(az újságra bökk)* Hát ez biztosan, ezek biztosan...

ELSŐ NŐ: Mindegyik.

MÁSODIK NŐ: Az egyedüllét nem jó tanácsadó.

ELSŐ NŐ: Jobb így, mióta az a személtláda megpattant.

MÁSODIK NŐ: Engem sosem csalt meg az uram... azt hiszem.

ELSŐ NŐ: Hiszi vagy tudja, aranyoskám? Aztán jön a meglepetés, a nagy bumm, a seggre ülés.

MÁSODIK NŐ: Ezeknek is van feleségük vagy párjuk.

ELSŐ NŐ: Van, de nem érdemlik meg. Az árokparton a helyük, a szemétdombon.

MÁSODIK NŐ: Szokott színházba járni?

ELSŐ NŐ: Színházba? A tévét nézem. Ezek után aztán be nem tenném a lábamat. Pedig valamikor szerettem az operettet.

MÁSODIK NŐ: Mi szerettünk volna menni a párommal, de mindig másra kellett költeni. Most elromlott a mosógép...

ELSŐ NŐ: Na, megyek, aranyoskám.

MÁSODIK NŐ: Én is. Viszlát. *(kimennek)*

FÉRFI *(a rivaldához megy, kínálgatja a lapot az első sorokban ülőknek, ha nem nyúl érte senki, a nála lévő maradékot a széksorok fölé repíti)*

XI. Színházi öltöző

AJTONY: *(egy bulvárlapot olvas)* Ez is bebukott. Végre.

DIÁNA: Te ennek örülsz?

AJTONY: Ki kell söpörni a szemetet az istállóból.

DIÁNA: Igen, onnan igen, az istállóból...

AJTONY: Nem tetszik? Nem értesz egyet?

DIÁNA: Nem ezt akartam. Nem ezt akartuk, ugye, János?

AJTONY: Hanem? Mit finnyáskodsz? Aki a célt akarja, az eszközöket is akarnia kell.

DIÁNA: *(szomorúan)* Csak legyen jó a cél...

AJTONY: Mondom, hogy nem értesz egyet velem.

DIÁNA: Az olyan nagy baj? Ez nem színpad. Itt nem te vagy a rendező. Ez az élet, a nagybetűs, amire olyan sokszor hivatkozol. Hát tessék, most itt van.

AJTONY: Tudom, hogy nehéz volt. De az előadásaink mindent igazolnak.

DIÁNA: Nem, János. Mindent azért nem.

AJTONY: Mit? Mit nem?

DIÁNA: Olvastam valahol egy sztorit. Nem tudom, megtörtént-e. Egy *Otello*-előadás után egy néző lelőtte Jagót. Érted? A színészt, aki Jagót játszotta.

AJTONY: Jól játszhatta a szerepét.

DIÁNA: Várj, nincs még vége... Utána szobrot állítottak nekik.

AJTONY: Na, látod!

DIÁNA: Az volt a felirata, hogy a legjobb színésznek és a legjobb nézőnek.

AJTONY: Jópofa sztori.

DIÁNA: Jópofa? Ez a színház? Szerinted ez a színház?

AJTONY: A színház? Az a színház, amit mi csinálunk.

DIÁNA: Biztos vagy ebben? Soha nem kételkedtél magadban? Nem gondoltad azt, hogy hátha...

AJTONY: Mit hátha? Így nem lehet dolgozni, hogy folyton gyötrődsz. Jó lenne, ha levetnéd magadról ezt az ijedt nyuszi figurát.

DIÁNA: János, én hittem benned.

AJTONY: Hittél? És most? Most mi van?

Kórus 9. Söröző.

Három férfi

ELSŐ FÉRFI: *(csapasként tevékenykedik)* Már jönnek. Folyton jönnek. Ezeknek semmi se szent. Nincsen ünnep. Se karácsony, se húsvét. Mintha folyton szilveszter lenne. Csak isznak, isznak. Jó, hát én is iszom, miért ne innék. Hivatali ártalom. Jobb, ha itt iszom, mintha otthon. A feleségem még soha nem érzett rajtam piaszgot. Rossz a szaglása. *(nevet a saját viccén)*

MÁSODIK FÉRFI: *(be)* Jóreg! Egy felest kérek.

ELSŐ FÉRFI: Az nincs. Csak sörrel szolgálhatok.

MÁSODIK FÉRFI: Hogyhogy nincs?

ELSŐ FÉRFI: Tegnap se volt.

MÁSODIK FÉRFI: Holnap se lesz. Ezt úgy mondta, hogy holnap se lesz.

ELSŐ FÉRFI: Ha nem tetszik, ott az ábécé a túloldalon.

HARMADIK FÉRFI: *(újsággal a kezében be)* Józsikám, a szokásosat.

ELSŐ FÉRFI: Tessék. Mi újság?

HARMADIK FÉRFI: Semmi.

ELSŐ FÉRFI: Ez magának semmi? Dőlnek a babák, hullanak a figurák.

HARMADIK FÉRFI: Nincsen ebben semmi új. Mindig voltak szereposztó díványok.

MÁSODIK FÉRFI: Ez magának természetes? És ha vannak tehetségesebbek, akik nem dőlnek be, akarom mondani, le?

HARMADIK FÉRFI: Mi maga? Talán színikritikus? Vagy feminista?

MÁSODIK FÉRFI: Femicsoda?... Ha annyira kíváncsi, könyvelő vagyok, adószakértő. És maga?

HARMADIK FÉRFI: Ha annyira kíváncsi, én meg kasztíngdirektor. Régebben azt mondtuk, statisztaszervező.

ELSŐ FÉRFI: *(magában)* Na, ezek jól összejöttek! *(a vendégekhez)* Szolgálhatok még valamivel?

HARMADIK FÉRFI: Még egyszer ugyanezt. Meghívom egy körre.

MÁSODIK FÉRFI: Köszönöm, de mindjárt mennem kell.
 HARMADIK FÉRFI: Várja a hivatal, mi? Józannak kell maradnia, hogy eligazodjon a számok között. Én majdnem megbuktam matekból, mégis itt vagyok.
 MÁSODIK FÉRFI: Valakinek ezt a munkát is el kell végeznie... Ha maga statiszticista, akkor dőlnek a lányok...
 HARMADIK FÉRFI: Ahogy azt a Móricka elképzeli. Mondja, maga nem unja a számsorokat nézni?
 MÁSODIK FÉRFI: Néha.
 HARMADIK FÉRFI: Köszönöm. Legalább őszinte volt.
 MÁSODIK FÉRFI: Hová akar kilyukadni?
 HARMADIK FÉRFI: *(az újságra bökk)* Szűz Mária országa.
 MÁSODIK FÉRFI: Ez hogy jön most ide?
 HARMADIK FÉRFI: Nézze, én nem ismerem magát. Párszor láttam itt, ebben a csehóban...
 ELSŐ FÉRFI: Csehóban. Kösszépen.
 HARMADIK FÉRFI: Nem tudom, hogy vallásos-e, vagy sem...
 MÁSODIK FÉRFI: Nemigen.
 ELSŐ FÉRFI: Nemigen? Az milyen vallás?
 HARMADIK FÉRFI: ...de ami itt folyik, az, hogy is mondjam magának...
 ELSŐ FÉRFI: Érthetően.
 HARMADIK FÉRFI: Ami itt folyik, az megfélemlítés, hogy ne mondjam, terror.
 ELSŐ FÉRFI: Terror? Nocsak.
 MÁSODIK FÉRFI: Ezt hogy érti? A terror nem az, amikor a migránsok robbantgatnak?
 HARMADIK FÉRFI: Ne mondjon ilyet, hogy a migránsok robbantanak, mert majd kap a fejére a liberálisoktól.
 MÁSODIK FÉRFI: Épp elég baj...
 HARMADIK FÉRFI: Persze, épp elég baj. Épp elég baj, ha egy csuklyást látok, leszálok a kombinóról, inkább gyalogolok.
 ELSŐ FÉRFI: Gyávák vagyunk?
 HARMADIK FÉRFI: Jobb félni, mint megijedni. De hadd mondjam végig. Kimegy innen az utcára, és mindenütt erotikába ütközik. Nem, nem is erotikába, hanem szexbe, az egészen más, mint az erotika...
 ELSŐ FÉRFI: Miért lenne más?
 HARMADIK FÉRFI: Az utca is, de főként a tévé azt nyomja, hogy szexeljél, gondtalanul, gátlástalanul.
 ELSŐ FÉRFI: Abban mi a rossz?
 HARMADIK FÉRFI: Végül is nincsen benne semmi rossz. Csak sok, egészen egyszerűen sok.
 MÁSODIK FÉRFI: Ebben van valami. Csak fölizgatják az embert.
 HARMADIK FÉRFI: Erről van szó. Mit lát? Akinek van valamije, közszemlére teszi. Aztán csodálkozik.
 ELSŐ FÉRFI: Csak azt nem értem, hogy jön ide Szűz Mária?
 HARMADIK FÉRFI: Csak úgy, kedves barátom, hogy amíg a nők vetkőzőszámokat mutatnak be minden nyáron, tőlünk azt követelik, hogy ne vegyük észre, sőt tegyünk úgy, mintha szerzetesek volnánk. Holott nem vagyunk azok. *(kitekint a nézőtérre)* Ugye, nem vagyunk azok?

XII. Igazgatói iroda

Nyakas, később Rostás

NYAKAS: *(a telefonba)* Nem, kedves hölgyem, nem tartunk sajtótájékoztatót... Az igazgatóság véleménye az, nem az enyém, hangsúlyozom, az igazgatóságé,

hogy erre a mostani helyzetben nincsen szükség... Léman úr, úgy tudom, bocsánatot kért, én legalábbis hallottam, láttam, ha Ön nem is... Kedves asszonyom, nem látom értelmét, hogy valakit, aki akkora művész, mint Léman, még ha követett is el hibákat, még jobban a földbe döngöljünk, amikor az ő eseténél sokkal csúfabbak kerülnek napvilágra...

ROSTÁS: *(közben belép, némán hallgatja a telefonbeszélgetést)*

NYAKAS: Hogyhogy miféle esetek?... Nem tetszik a világhálóra kattintani? Arról nem tehetek... Ez elég barátságtalan feltevés, asszonyom...

ROSTÁS: *(némán jelzi egyetértését Nyakassal)*

NYAKAS: Kedves hölgyem, nem tudok magának újat mondani... Ha cikket írna, szeretném látni, küldje el... *(leteszi a telefont, Rostáshoz fordul)* A kivégzés elmarad.

ROSTÁS: Hogy érted?

NYAKAS: Úgy, hogy Léman megússza. Itt van ez az újabb botrány.

ROSTÁS: Olvastam. Lesz újabb.

NYAKAS: Annál inkább. Tiszta sor. Az ász üti a királyt, nem?

ROSTÁS: Cinikus vagy. Miközben ő padlón van, vagy inkább alatta.

NYAKAS: Végül is ő tehet róla. Csinált valamit, amit nem kellett volna.

ROSTÁS: Szinte semmit. Ismered a Csontos-anekdótát?

NYAKAS: Persze, ki ne ismerné. El ne meséld!

ROSTÁS: Csak említem. De ő ettől megszűnt létezni. Nem tudni, mikor lesz belőle megint ember.

NYAKAS: Tudod, az a baj, hogy akkor nem az volt. Akkor pár másodpercig nem volt ember... Nem volt úriember. Ezt ki kellett mondanom.

ROSTÁS: Jó-jó, de ez már lincselés.

NYAKAS: Hát erre a sajtóra senki nem számított. Mióta igazgató vagyok, nem írták le ennyiszor a színházunk nevét.

ROSTÁS: Ez lett belőle.

NYAKAS: Ez egy új korszak. Online idők. Szabályozhatatlan. Bárki beírhat bármilyen baromságot, felelősség nélkül. Bösz aggnők herélőkést ráznak. Mindenféle nóném alakok a fantáziálásaikat írják a blogjukba. A szakma egy része meg azt követeli, vegyük ki a rendezéseit a repertoárból.

ROSTÁS: Naná, zárjunk is be, mi? Hogy hozzájuk csődüljenek, mikor ők sem makulátlanok. Hát egy ideig *Csárdáskirálynő* nélkül maradunk. Ha ezt Kálmán Imre megélhette volna! *(táncos mozdulatokat tesz)* Jaj, cica, eszem azt a csöpp kis szád...

NYAKAS: Isten őrizz! Még hogy csöpp kis szád!

ROSTÁS: A régiek ügyesebben csinálták.

NYAKAS: Ez nem vigasztal.

ROSTÁS: Mégis jó lenne, ha újra meglátogatnád. Már nincsenek leselkedő stábok.

NYAKAS: Jó-jó, megyek... Te is jöhethnél.

ROSTÁS: *(bólogat)* Oksi. Megyek, megyünk, megyek veled.

NYAKAS: Akkor rendben.

ROSTÁS: Mi az úristen van itt rendben? Semmi, de semmi nincsen rendben... *(kimennek)*

XIII. Léman lakás

LÉMAN: *(egyedül van, a távkapcsolót nyomogatja, megáll egy adónál)* Maradjunk itt. *(egy animációs film képsorai peregnek)* Ezt szoktuk nézni vasárnap reggelként Nikivel, amikor... Eh, mikor volt? Időszámítás előtt... Új időszámítást kell bevezetni... *(kifelé, a nézőknek)* Egy dramaturg barátom mondta, persze most nem veszi föl a telefont, mindegy, szóval ő mondta, hogy mindenkit ér-

het baj, szerencsétlenség, de csak okos emberek tudják a javukra fordítani. Erre mit mondana? Igen, hallom az ellenvetéseket, hogy ez nem szerencsétlenség, ezt magam okoztam, és hogy egy disznó állat vagyok, ez a legenyhébb, amit üzengetnek, ebben én vagyok... *(hangsúlyosan)* voltam a hunyó. Hogyan lehet ebből kijönni? Írtam egy bocsánatkérést... állítólag meg is bocsájtott... Pár hete vagy hónapja láttam valahol, az utcán vagy valami színházi helyen, nem emlékszem. Most olvasom, hogy akkor kattant be, hogy ezt tudatnia kell a nyilvánossággal... Megtörtént... Siker... Vastaps... Maguk nem tapsolnak?... Nem nekem, dehogyis... Nekem csak rohadt paradicsom járna, mint a régi időkben... Neki... Meg a párjának... Nem fogják elhinni, megpróbáltam beszélni vele... Megszereztem a számát... Ki van kapcsolva... Nem számít. Milivel sem tudok beszélni, pedig ő fontosabb lenne... Ünnepeljenek, győzött az igazság, gyerünk, függöny, vége, értik, vége... Felejtsenek el. *(kimegy)*

Kórus 10. Egyetemi dolgozószoba

Egy férfi, két nő

A Tanár az íróasztalánál valamit ír a laptopjába, a fején fülelssel, ezért nem hallja, amikor kopognak. A Diáklány belép, és igyekszik a Tanár látóterébe kerülni.

TANÁR: *(nem néz fel, akkor sem, amikor már látnia kell a Diáklányt)* Tessék!

DIÁKLÁNY: Tanár úr, konzultációra jöttem.

TANÁR: *(végre leveszi a fülelset, nem túl barátságos)* Mit óhajt?

DIÁKLÁNY: Konzultációra jöttem a szakdolgozatommal kapcsolatban.

TANÁR: *(végigméri a lányt)* Kérem, menjen vissza, és nyissa ki a szobaajtót.

DIÁKLÁNY: *(kissé értetlenül)* Igen. *(megteszi, amit kértek tőle)*

TANÁR: Köszönöm. Hallgatom. Foglaljon helyet.

DIÁKLÁNY: *(leül, nem túl illedelmes pózban)* Arról van szó...

TANÁR: Mi is a témája? Ne haragudjon, nem vagyok képben.

DIÁKLÁNY: Éppen ez az. Szeretnék témát váltani.

TANÁR: Miért?

DIÁKLÁNY: Mert találtam egy jobbat, egy izgalmasabbat.

TANÁR: Igazán? Maga szerint egy egyetemi szakdolgozatnak izgalmasnak kell lennie, nem tudományos jellegűnek?

DIÁKLÁNY: Igazából nem én választottam.

TANÁR: Hanem kicsoda?

DIÁKLÁNY: Hát a tanár úr...

TANÁR: Igazán? Egyszóval én unalmas témát javasoltam?

DIÁKLÁNY: Nem ezt állítom.

TANÁR: Zárjuk rövidre. Mi az a téma, amit nem szeretne megírni?

DIÁKLÁNY: Interperszonális kapcsolatok szerepe az irodalmi érvényesülésben.

TANÁR: És ez magának nem elég jó téma? Ha mesélni kezdenék a szekértáborokról... Nos, mindegy... Mire szeretné megváltoztatni... Feltéve, ha még lehet, ha a dékáni hivatal engedi...

DIÁKLÁNY: Engedi, megkérdeztem. Lehet, ha a tanár úr beleegyezik.

TANÁR: Nos? A címe?

DIÁKLÁNY: Zaklatási botrányok a férfiuralmú művészársadalomban.

TANÁR: Maga a harmadik.

DIÁKLÁNY: Harmadik? Miben?

TANÁR: Mintha összebeszéltek volna. Maga a harmadik, aki most ezzel a témával szeretne foglalkozni.

DIÁKLÁNY: Vállalja a tanár úr?

TANÁR: Hogy vállalom-e? Győzzön meg róla, hogy miért olyan izgalmas ez, amikor a tudomány még semmit sem tett le az asztalra ennek kapcsán.

DIÁKLÁNY: Minerva baglya napszállta után kezd röpködni.
 TANÁR: Ez is egy érv?
 DIÁKLÁNY: A tanár úrtól hallottam az óráján.
 TANÁR: Valóban. Jó, ez egy érv mellette. De milyen irodalma van a témának?
 DIÁKLÁNY: Tanár úr nem néz tévét, nem guglizik?
 TANÁR: Hellyel-közzel. Maga az eseménykövető visszhangokról akar írni?
 DIÁKLÁNY: Nem, én magáról az eseményről, az eseményekről szeretnék.
 TANÁR: Akkor abból nem szakdolgozat lesz, hanem pamflet. Tudja, mi a pamflet?
 DIÁKLÁNY: Tudom, tetszett tanítani.
 TANÁR: Még mindig nem győzött meg a döntése helyességéről.
 DIÁKLÁNY: Volt egy eset... *(zavarban)* Volt egy esetem...
 TANÁR: *(rezzenetlenül)* Az érintettség nem jó tudományos tanácsadó.
 DIÁKLÁNY: Úgy van, az érintettség nem jó tanácsadó.
 TANÁR: Akkor?
 DIÁKLÁNY: De van, amikor ordítani kell. Érti? Ordítani.
Mégsem ordít, a Tanár csak nézi a némán várakozó Diáklányt.
 TANÁR: Vegyük előlről a témát.
 DIÁKLÁNY: Vegyük. És örülök, hogy hajlandó a tanár úr...
 TANÁR: Mire vagyok hajlandó? Ezt a mondatot felejtse el!
 DIÁKLÁNY: Jó, elfelejtem.
 TANÁR: *(feláll)* Tehát... *(meggyőzően)* Szeretem magát. Szerelmes vagyok magába.
 DIÁKLÁNY: De tanár úr!...
 TANÁR: Ez már zaklatás? Ha szerelmet vallok?
 DIÁKLÁNY: Minden előkészítés nélkül?
 TANÁR: Mi az előkészítés? És maguk, a maguk korosztálya elő szokta készíteni ezt? Mit gondoljak, amikor azt hallom kinn a folyosón, hogy lesz szex este? S ez még enyhe stílus. Hallottam durvábban is...
 DIÁKLÁNY: Nem vagyunk egyformák.
 TANÁR: Nekem, azaz nekünk, miért kell egyformának lenni? Szóval zaklatás-e, ha szerelmet vallok, nem magának, bárkinek is? Mit gondol?
 DIÁKLÁNY: Attól függ.
 TANÁR: Jó. Nézzük másként. Most akkor becsukom az ajtót, *(megteszi)* és lehúrom a cipzárt a nadrágomon. *(nem csinálja)*
 DIÁKLÁNY: Ez más, egészen más.
 TANÁR: Milyen hosszú időnek kell eltelnie a kettő között? A vallomás és a gatyaletolás között? Meg tudja mondani?
 DIÁKLÁNY: Nem tudom. Esete válogatja.
 TANÁR: Maguk gyorsítják föl az időt. Maguk sietnek, isten tudja hová. Divat a gyors szerelem. Egy kollégám írt erről egy könyvet. Inkább nála írjon szakdolit.
 DIÁKLÁNY: Ő nem vállalja, másokat is visszautasított.
 TANÁR: Igazán? Miért nem? Neki való téma lenne.
 DIÁKLÁNY: Azt mesélik, hogy nemcsak elméletben foglalkozik ezzel.
 TANÁR: *(elképedve)* Komolyan mondja?
 DIÁKLÁNY: Komolyan. *(kiszól az ajtón)* Mercedesz! Bejöhetsz.
Egy meglehetősen kihívóan öltözött lány jelenik meg.

XIV. Igazgatói iroda, üresen.

Rostás feldúltan érkezik.

ROSTÁS: Merre vagy, Sándor? Hová tűntél? Tűvé teszik érted a házat. Olyan fülest hallottam, hogy nem akarom elhinni. Ez nem lehet igaz.

NYAKAS: *(letörten előjön)* Te itt? Nem a stúdiószínpadon kéne lenned? Elkezdődött a próba.

ROSTÁS: Nem kezdődött el. Semmi sem kezdődött el. Nem is fog egy darabig.

NYAKAS: Tudják már?

ROSTÁS: Persze hogy tudják. Mi marad egy színházban titokban?

NYAKAS: Az egész ház?

ROSTÁS: Az egész ház.

NYAKAS: Nem mondtam senkinek. Mi sem találkoztunk két napja.

Egy telefonkészülék hosszan tartó csöngésbe kezd.

ROSTÁS: Felhívtak. Interjút kértek.

NYAKAS: Adtál?

ROSTÁS: Hogy képzeled? Dehogysis. Előbb veled akartam beszélni.

NYAKAS: Nincs miről. Beszélj a gazdasági igazgatóval. Őt bízták meg, amíg a vizsgálat tart. Engem felfüggesztettek.

ROSTÁS: Sajnos.

NYAKAS: Már elkezdődött a zavarosban halászás.

ROSTÁS: Ne gondold, hogy ez ellened irányul.

NYAKAS: Én már nem gondolok semmit. Mehetek vidékre, ügyelőnek.

ROSTÁS: Ne hülyéskedj! Ha vizsgálat lesz, tisztázni fognak. Mást nem is tehetnek. Nem tudhatják, hogy te tudtál erről.

NYAKAS: Ne légy ilyen naiv.

ROSTÁS: Nekem több félnivalóm lenne.

NYAKAS: Könnyű neked, te színész vagy. De mihez fogjak én?

ROSTÁS: Hidd el, nem lesz semmi baj.

NYAKAS: Hagyd ezt a hülye közhelyet!

ROSTÁS: Mi bajuk lenne veled? Ez olyan, amikor a férj rajtakapja a nejét a szeretőjével, és kidobja az ágyat.

NYAKAS: A vezetési stílusommal van bajuk. Most ezt mondta egy soha sem hallott nevű figura a minisztériumból. Eddig nem volt. Telt házzal megy minden darabunk.

ROSTÁS: Pláne most... áradnak a jegyfoglalások, a vidéki rokonaim engem nyúznak...

NYAKAS: Nem érdekel. Semmi sem érdekel. Még a szar is le van szarva...

ROSTÁS: Tudod, kit idéztél?

NYAKAS: És ha tudom? Mi van akkor?... Mindjárt jönnek a kulcsokért. *(a zsebébe nyúl, és egy kulcsosomót dob az asztalra)* Itt van. Add át nekik. Nem várom be őket.

Az idegesítő telefoncsengés most marad abba.

Kórus 11. Hivatali helyiség

Három férfi

ELSŐ FÉRFI: *(mint közhivatalnok)* Nem nyilatkozom, uraim. Forduljanak a sajtósomhoz.

MÁSODIK FÉRFI: Leváltottak egy színigazgatót.

HARMADIK FÉRFI: Újabb zaklatási ügyek derültek ki.

ELSŐ FÉRFI: A többi ügy meglehetősen kétséges. Csak vádaskodásokról van szó. Semmi sincs bizonyítva.

MÁSODIK FÉRFI: Olyan esetek kaptak nyilvánosságot, amikről mindenki tudott. Beszélték.

ELSŐ FÉRFI: Igazán? Mindenki? Én például nem tudtam róluk.

HARMADIK FÉRFI: Amiről ön nem tud, az nem létezik?

ELSŐ FÉRFI: Visszautasítom ezt a hangot. Mondtam már, forduljanak a sajtó-főnökökhöz. Ő majd felvilágosítja magukat. *(kifelé indulna)*

MÁSODIK FÉRFI: A visegrádi konferenciablahéről is? Arról is elmond mindent?

ELSŐ FÉRFI: *(visszafordul)* Rágalom! Akármit terjesztenek.

MÁSODIK FÉRFI: Igazán? De van egy tanú, akiről megfeledeztek...

ELSŐ FÉRFI: *(lemerevedik, némán áll)*

HARMADIK FÉRFI: Hoppá! Erről én is hallottam harangozni.

ELSŐ FÉRFI: Jöjjenek, beszéljük meg! *(körülnéz)* Itt túl sokan vannak. *(kimennek)*

XV. Ajtonyék lakása

DIÁNA: Most boldognak kellene lenned.

AJTONY: Nem látok rá különösebb okot.

DIÁNA: Dőlnek a telefonok, az e-mailek. Tudod, hányan írtak vagy üzentek?

AJTONY: Én nem, de te biztosan tudod.

DIÁNA: Háromszázkilencvennégy.

AJTONY: Háromszázkilencvennégy micsoda?

DIÁNA: Annyi nő.

AJTONY: Annyi nőt zaklatott?

DIÁNA: Ugyan, dehogyis ő. Miért hallod félre szándékosan, amit mondok? Lassan már sajnálni kezdem Lémant.

AJTONY: Akkor mi háromszázkilencvennégy?

DIÁNA: Ennyi eset akadt.

AJTONY: A színházi világban?

DIÁNA: Nem mind ott.

AJTONY: Akkor miért téged baszogatnak? Menjenek a tévébe vagy az újságokhoz.

DIÁNA: Ilyen könnyen elintéznéd? Miután kiszabadítottad a szellemet a packból? A média egy moslék.

AJTONY: Azért nem mindegyik.

DIÁNA: Mert aki melléd áll, annak nincsen hátsó szándéka? Szerinted.

AJTONY: Túldimenzionálsz az ügyet.

DIÁNA: Éppen én? Te akartad kiborítani a bilit. Nem emlékszel, mióta győzködtél, hogy megtegyem?

AJTONY: Mégis hibáztál. Rögtön meg kellett volna mondanod a nevét is.

DIÁNA: Még te hibáztatsz?

AJTONY: Nem érdekes. Mindegy. Már jószerivel minden mindegy.

DIÁNA: Kiről fog még kiderülni, és mi fog még kiderülni?

AJTONY: Azt hiszem, hogy mindenkinek lehet ilyen szennyese. Majdnem mindenkinek. Ha a valóságban nem is, de gondolatban. Úgy is lehet vétkezni, nem? Gondolatban. Gondolatbűn is létezik.

DIÁNA: Ezt épp te mondod?

AJTONY: Senki sem bűn nélkül való. Különben nem lenne színház sem. Ha csupa arkangyal sétálna az életben, miről szólnának a darabok?

DIÁNA: Ezzel a szöveggel már mehetnél is a Színművészetire tanítani.

AJTONY: Nem hívnak. Tudod jól, hogy nem hívhatnak. Nincs meg a DLA-m. Az a kurva nyelvvizsga hiányzik.

DIÁNA: Nem ismerek rád. Egyetemi karierről ábrándozol?

AJTONY: Egy nagy bűdös...

DIÁNA: Ki ne mondd! *(kifelé indul)*

AJTONY: Hová sietsz? Ma nincs előadásunk.
 DIÁNA: Nekünk.
 AJTONY: Hogyhogy nekünk?
 DIÁNA: Máshol azért még játszanak. Nem zártak be a színházak.
 AJTONY: Mit nézel meg?
 DIÁNA: *(nem válaszol)*
 AJTONY: Kérdeztem valamit... Dia, csak nem azt a darabot, azt az előadást?
 DIÁNA: Ma este játsszák századszor.
 AJTONY: Képes vagy rá?... Tudod, minek teszed ki magad?
 DIÁNA: Képzeld, tudom.
 AJTONY: Mindig tudtam, hogy bátor vagy, de ennyire.
 DIÁNA: Képzeld, ennyire bátor vagyok. Jobb, ha megtudod. Jobb későn, mint soha.
 AJTONY: *(nézi a feleségét)* Dia!
 DIÁNA: Dia annyi, mint diadal. Ha igazán bátor lennél, elkísérnél. Már velem álmodom, hát szeretnék valahogy megszabadulni tőle.

XVI. Léman valahol

Léman egyedül üldögél, egy könyvvel a kezében, magában mormog, olvas.
 LÉMAN: *(olvas)* Reszkess bitang, ki titkos bűnt takargatsz: lesújt a jog! Bujkálj, fuss, hitszegő, s te, erényt mimelő, ki vérfertőzve élsz. *(felnéz a könyvből)* Mennyivel jobb ez a fordítás! *(leteszi a könyvet)* S mennyire szerettem volna megrendezni... Megcsináltam a szereposztást is, fejben persze... Már tudom, milyen nehéz azoknak, akik alatt nincsen társulat, nincsen színház, nincsen semmi sem... *(keservesen nevet)* Az agg Lear volnék? De hát én nem vagyok színész, nekem játszótársak kellene, igazi színészek... Az igazi színház mindig vérre megy. Valami tétre szükség van. *(kinéz a közönségre)* Bejönnek ide este hétre, akarnak valami mást, mint ami odakinn van. Valami nyugtatót, kedveset, szelídet, hogy azt is elviseljék néha, hogy az arcukba olvassuk a bűneiket, hogy bűnhődjenek kicsit, legalább itt, ebben a pár órában... Bűnhődjenek, bűnhődjünk...
Nyakas és Rostás érkeznek.
 ROSTÁS: Hát itt bújtál el a világ elől. Alig találtunk meg.
 LÉMAN: Mit akartok tőlem? Már nem vagyok színházi ember, már semmi vagyok, senki vagyok. Senki Alfonz. *(nevet)* A legnagyobb titokban tartózkodom még itt a földön. Nemsokára indulok.
 NYAKAS: Hová a fenébe mennél? Érdekel minket is. Követnénk.
 LÉMAN: Ti? Engem?
 NYAKAS: Bár ő még színész *(Rostásra mutat)*, de én már nem vagyok igazgató.
 ROSTÁS: Jövőre nekem is lejár a szerződése. Mehetek vándorszínésznek.
 LÉMAN: Szóval téged is? Titeket mind? Ez igen, ez remek munka. Megérdemeltük.
 NYAKAS: Ne érzelegjünk!
 ROSTÁS: Téged csak felfüggesztettek. A vizsgálat idejére.
 NYAKAS: Egen. *(a könyvet nézi)* Ezt olvasod?
 LÉMAN: Ebből se lesz már semmi.
 ROSTÁS: Nem olyan biztos. Szobaszínházban megcsinálhatjuk. Tódulnának a népek. Nekem is adhatnál benne szerepet.
 LÉMAN: Lehetnél a Bolond, vagy a Bohóc, ahogy az új fordításban áll.
 NYAKAS: Na tessék, már megint színházasdit játszanak. Előbb gondoltátok volna meg. Mielőtt ilyen játékokat űztetek...
 ROSTÁS: Űztetek?

NYAKAS: Vagy űzött ő.

LÉMAN: Igen, űztem. De mikor? Huszonhárom éve. Huszonhárom, értitek? Ha megölöm őt erős felindulásból, mert rossz volt a próbán, leülöm a magamét, ma szabad ember vagyok...

ROSTÁS: Most vagy a legszabadabb.

LÉMAN: Nem értitek? Ez nem évül el.

NYAKAS: Úgy látszik, nem.

ROSTÁS: Vigasztalódj! *(egy újságot húz elő)* Hatodik oldal.

LÉMAN: Mi ez?

ROSTÁS: Olvasd!

NYAKAS: *(kiveszi Rostás kezéből, és fennhangon olvassa)* Bántalmazta a férjét... Nocsak. *(folytatja)* Az asszony korábban többször rárontott a zenészre, hangzott el a válóperi tárgyaláson. Soha nem ütöttem vissza, állította a férj. *(leteszi a lapot)* Tessék.

LÉMAN: Mit számít ez? Ilyen is van.

ROSTÁS: Mi az, hogy számít! Nagyon is számít.

LÉMAN: Ezeket csinálják, ezek álhírek.

NYAKAS: Minden álhír. Most mindent elővesznek. Kiveszik a naftalinból, kiporszívózzák és feltálatják. *(kinéz a nézőtérre)* És bebetetik őket, igen, magukat mind egytől egyig. Ezt nézik minden este, ha odahaza vannak. Meg a reggeli lapokat. Kukás kocsi elmegy, jön a postás...

LÉMAN: Valami azért történt.

NYAKAS: Most épp te vádolod magad?

LÉMAN: Volt időm belegondolni a helyzetébe.

ROSTÁS: Ne már...

NYAKAS: Elővehetnénk a *Katharina Blum elveszett tisztességét*.

LÉMAN: Kinek veszett el a tisztessége?

Pityog egy mobil. Egymásra néznek

ROSTÁS: Nem az enyém.

NYAKAS: Az enyém se.

LÉMAN: *(a zsebébe nyúl)* Talán Mili az. *(olvass, majd fennhangon megismétli az SMS szövegét)* Tetszett az előadás. Gratulálok. Diána.

Egymásra néznek hosszan

Kórus 12. Mint a Kórus 2.

Két nő, egy férfi

Az újságot játszó férfi lapokkal a karján kínálgatja a portékáját, de az most nem kell senkinek. Végül a nézőtér felé fordul, de azok sem vevők a bulvárlapra. Az egyik nő balról érkezik teli szatyorral, a másik jobbról, üres kosárral. A jobbról jövő elvesz egy lapot. A másik nő leteszi a csomagját, szusszan egyet. Az első nő, miután átlapozta az újságot, fintorral elteszi.

ELSŐ NŐ: Ebben sincsen semmi. Azért hazaviszem.

MÁSODIK NŐ: Rég láttam. Már nem jár erre a piacra?

ELSŐ NŐ: Járok én, csak egy kicsit korábban. De ma elaludtam. Jó krimi volt este a tévében.

MÁSODIK NŐ: Maga még néz tévét, aranyoskám? Mi lemondtuk. Csupa hazugság meg csupa disznóság. És ahogy azok az énekesek vonyítanak!

ELSŐ NŐ: Honnét tudja, ha nincs tévéjük?

MÁSODIK NŐ: Áthallatszik. Vékonyak a falak a panelben.

ELSŐ NŐ: Nincs más szórakozásom. Egyedül vagyok.

MÁSODIK NŐ: És az ágy, aranyoskám?

ELSŐ NŐ: Mondtam már, meglépett a férjem.

MÁSODIK NŐ: Attól még, a mai világban. Ennek az alaknak bezzeg folyton kedve lett volna hozzá.

ELSŐ NŐ: Kiről beszél? Mert most már annyian vannak.

MÁSODIK NŐ: Arról, aki kezdte.

ELSŐ NŐ: Honnét tudja, hogy ki kezdte?

MÁSODIK NŐ: Nem úgy értem. Nyilván ő kezdte, és nem a lány.

ELSŐ NŐ: Több is volt, több lány is volt.

MÁSODIK NŐ: Persze, hogy volt. Lányok mindig is voltak, lesznek is. *(legyint)*

ELSŐ NŐ: Csak nem azt akarja mondani, hogy...

MÁSODIK NŐ: Nem akarok én semmit se mondani. Legföljebb azt, hogy drága a gyümölcs.

ELSŐ NŐ: A Nagycsarnokba kell menni. Ott vannak olcsó zöldségesek a bal oldali soron.

MÁSODIK NŐ: Fáj a lábam, nem tudok annyit menni.

ELSŐ NŐ: Elviszi a metró, most már az is van.

MÁSODIK NŐ: Van. Azzal is milyen cirkuszok voltak.

ELSŐ NŐ: Menjünk, ebből nem élünk meg.

MÁSODIK NŐ: Ezt mondom én is.

ELSŐ NŐ: Pá, drágám.

MÁSODIK NŐ: Pá, aranyoskám.

Ellenkező oldalon, mint ahol bejöttek, távoznak. A háttérből előlép az újságos, újra kínálgatja a lapot, a nézőknek is, majd amikor látja, hogy senkinek sem kell, egyetlen mozdulattal szétszórja.

XVII. Műhely

A polcokon félig kész babák sorakoznak. Mili egy asztalnál éppen az egyiknek a haját igazgatja, a másik kezében telefon, éppen beszél valakivel.

MILI: Nem fogok, újra mondom... Akkor se... Már tárgyaltam az ügyvédünkkel... Most már az én ügyvédem... Mellém állt... Hogyhogy miből fogok élni?... Szerinted ezért kellene mellette maradnom?...

A telefonbeszélgetés közben Diána érkezik a műhelybe, fején parókával, arcát széles napszemüveg takarja

DIÁNA: *(biccent Mili felé)* ...napot.

MILI: *(int a jövővénynek)* És ha tudtam is, anya. Teljesen kivetkőzött magából... Jó helyen van nálad Niki... Nem lesz normális soha, ha leáll a piáról, akkor se. *Miközben Mili telefonál, Diána a babákat nézi.*

MILI: Mondtam már, hogy ez lezárt ügy... Az ügyvéd is azt tanácsolta, hogy ne álljak szóba vele... Nem érdekel, hogy mi van az ő anyjával, és az sem, hogy hány éves... Különb tudom, hogy hány éves... Nevelte volna jobban a fiacskáját... Leteszem, mert vevő érkezett... *(Diánához)* Tessék, mit szeretne, milyen baba érdeklí?

DIÁNA: *(kissé zavartan)* Nem is tudom... A kislányomnak szülinapja lesz, és amit az áruházakban kapni...

MILI: Az pocsek, ugye?

DIÁNA: Az.

MILI: *(gyanakodva méregeti Diánát)* Tömegtermék, ugye?

DIÁNA: Az.

MILI: *(feláll, közelít Diánához)* Maga újságíró?

DIÁNA: Nem.

MILI: De ismerős nekem. Kérem, vegye le a szemüvegét.

DIÁNA: *(lekapja a parókát és a szemüveget is)* Tudtam, hogy ez hülyeség.

MILI: Mit akar tőlem?! Miután tönkretette az életünket.

DIÁNA: Én tettem tönkre?

MILL: Amikor ez történt, ha történt, még nem ismertem őt, még óvodába jártam.

DIÁNA: Szóval, hallgatnom kellett volna? Továbbra is visszafojtani az emlékeimet?

MILL: Ha ennyi ideig csöndben volt, lehetett volna még tovább.

DIÁNA: Maga hány éves? Mit is kérdezem, tudom, hogy mennyi. Magát tenyeren hordozta az élet. Csak meg kellett ismerkednie vele, és hozzámenni.

MILL: Az is bűn?

DIÁNA: Bűn? Nem, az egyáltalán nem az. A bűn egészen más.

MILL: Az, amit maga ellen elkövettek, ugye? Az a bűn? Csak az a bűn? És ami a kislányunkkal zajlik, az micsoda? Arra mit mondana?

DIÁNA: Nézze, Emília, én nagyon sajnálom. Nem akartam magának, főképp a gyerekének ártani. Nekem is van kettő.

MILL: Tudom, hogy van. Mindent megírtak. Titok itt nincsen. Maga is idetalált. Nem kérdezem, hogyan. Itt nem lehet élni. Ezen a bolygón már nem lehet élni.

De én ártatlan vagyok, engem hagyjanak ki ebből a játékból. *(sírni kezd)*

DIÁNA: *(Milihez lép, vigasztalni próbálja)* Ne sírjon!... Ne sírj!

MILL: *(hüppögve)* Csak a színpadon szabad sírni? Csak ott lehet?

DIÁNA: Sírjál csak, ha jólesik. Sírj... Én már nem tudok.

MILL: Miért jöttél ide?

DIÁNA: Nem tudom megmondani. Nem tudom. Talán vezekelni akartam...

MILL: Te? Vezekelni?

DIÁNA: Nincsen maradásom sehol. Folyton hívnak, folyton keresnek. Tudod te, hány ilyen eset van?

MILL: *(könnyeit törölgetve rázza a fejét)* Nem.

DIÁNA: Dől a panaszáradat. Nekem akarnak elmondani mindent. Mi vagyok én? Jeanne d' Arc? A bosszú anyala? Nekem kell vallani mindenki helyett?

MILL: Te voltaképpen tényleg hős vagy.

DIÁNA: A francokat! Elegendem van az egészből. A férjem meg csak hajt, hogy tovább, hogy csinálni kell, ha már belevágtam. *(körülnéz)* Szépek ezek a babák. Mindegyiket te csináltad?

MILL: Persze, csak közben leálltam, amikor...

DIÁNA: Amikor férjhez mentél.

MILL: Igen.

DIÁNA: A kislányomnak tényleg születésnapja lesz, úgyhogy...

MILL: Válassz egyet. Neked adom.

DIÁNA: *(levesz egy babát a polcról)* Talán, ezt. *(mutatja Milinek)*

MILL: Rád hasonlít.

DIÁNA: Tényleg?

MILL: Úgy hívtam, hogy... De most már a tiéd, a kislányodé.

DIÁNA: Hogy hívtad? Mondd!

MILL: Inkább nem.

DIÁNA: Kérlek, mondd!

MILL: Hamupipőke.

Kórus 13. Bárhol

Két férfi

ELSŐ FÉRFI: *(a telefonba)* Nálatok?

MÁSODIK FÉRFI: *(mf)* Baszogat a csatornaigazgató. Nincsenek újabb anyagok Lémanékról.

ELSŐ FÉRFI: Menjetek rá a háromnevűre.

MÁSODIK FÉRFI: Rajta vagyunk, de azt az alakot meg nem lehet irányítani.
 ELSŐ FÉRFI: Lémant se lehetett.
 MÁSODIK FÉRFI: De amikor kirobbant, még volt valami izgalom az egészben.
 Most nagyon leült.
 ELSŐ FÉRFI: Mit vártatok? Hogy öngyilkos lesz?
 MÁSODIK FÉRFI: Nagy durranás lett volna. De most már nem lesz.
 ELSŐ FÉRFI: Hát nem, az hétszentség. Vagy majdnem biztos, hogy nem.
 MÁSODIK FÉRFI: És felétek? Mi a helyzet?
 ELSŐ FÉRFI: Esett a példányszám. Kevesebb hirdető jelentkezik.
 MÁSODIK FÉRFI: Ugyanaz.
 ELSŐ FÉRFI: Mondtam neked, hogy venni kell valakit.
 MÁSODIK FÉRFI: Az nem járható út.
 ELSŐ FÉRFI: Ha csak a járható utat figyelnék, talán még a kőbaltánál tartanánk.
 MÁSODIK FÉRFI: Lehet, hogy jobb lenne.
 ELSŐ FÉRFI: Ezzel nem jutsz sokra.
 MÁSODIK FÉRFI: De vannak még ügyek a talonban.
 ELSŐ FÉRFI: Nocsak! Mesélj!
 MÁSODIK FÉRFI: Hogy lenyúljátok? Ne nézz hülyének!
 ELSŐ FÉRFI: Esetleg lenne valamink cserébe.
 MÁSODIK FÉRFI: Nem tudsz te olyat...
 ELSŐ FÉRFI: Hátha tudok.
 MÁSODIK FÉRFI: Mi a téma?
 ELSŐ FÉRFI: Az országnak háza.
 MÁSODIK FÉRFI: Komoly?
 ELSŐ FÉRFI: Az országnak eleje...
 MÁSODIK FÉRFI: Tényleg? Várj! Menjünk át a fedett vonalra. *(kikapcsolja a telefont, másikat vesz elő)*
 ELSŐ FÉRFI: *(ugyanezt csinálja)*

XVIII. Üres tér

Léman, Mili, Ajtony és Diána egymástól távol, négyszögben állnak. A rendezőnek kell eldöntenie, melyik két szereplő áll elöl, a nézőkhöz közelebb, s kik hátrébb. Az egész jelenetben kell lennie valami valószínűtlennek. Amikor egyikük megszólal, a másik háromhoz beszél, de azok nem reagálnak rá.

LÉMAN: Elvégeztetett. Nincsen tovább. Nincsen semmi. Lenulláztam magam. Valakiből senki lettem. *(egy lépést tesz a többiek felé, aztán meggondolja, marad a helyén)*

MILI: Soha többé nem lesz rendben az életem. Nem voltak nagyratörő terveim, de megbuktam, én buktam meg. Vagy bennem bukott meg a világ? Nem fogok már hinni senkinek. Soha, soha többé. *(magába roskadva kimegy)*

AJTONY: Azt hittem, hogy valami tisztább lesz, hogy valamit elintézünk, valamit örökre kiirtunk a színházi életből. Legalább abból, ha a másiktól, a valószínűságból nem lehet. De nem lehet. Ezt sem lehet. Itt nincsenek ártatlanok, csak vétkesek és cinkosok. *(marad a színpadon)*

DIÁNA: Lehet, hogy pályát tévesztettem. Nem színésznőnek kellett volna mennem. Félúton jön rá az ember, hogy más irányba mehetett volna. Most már nem lehet. Vagy mégis? Szeretetet akartam kapni és adni. Úgy, hogy azonnal hasson. Csak szeretetet. *(lassan kimegy)*

Léman és Ajtony egyedül maradnak a színpadon. Mindkettő elmozdul a helyéről. Mintha egymáshoz közelítenének, de ezt már nem láthatjuk. Sötét – aztán kisvártatva éles fény.

Kórus 14. Bárhol

Egy férfi, néha a többi játészó is bekukkant, nézik a beszélőt, aztán elmennek.

FÉRFI: *(a nézőkhöz)* A lényegről nem beszélünk. Hogy a színházon kívül dől el a sorsunk. Nem a nézőtéren, nem is az igazgatói irodában, és főképp nem a szereposztó díványon... Valahol, egy söröző homályában, egy tenyéryni preszszóasztalnál... fallabda után, egy öltözőben... négy-öt magyar összehajol *(nevet)*, nem is szólnak semmit, fújják a füstöt vagy zuhanyoznak, oly mindegy... ismerik egymás véleményét, még az óvodából vagy valamilyen egyetemi koleszból... Oda?... Oda nem, oda nem megyünk... csak tüntetni, eléjük... Azt?... Azt nem nézzük meg. Minek?... Azt nem szavazzuk meg... Ezeket mondják. Frászt! Nem is mondják, csak gondolják, csakis ez van a fejükben. Más nincs is. És nekünk végünk van, ha megfeszülünk, sem kell nekik, amit csinálunk, le vagyunk... sajnálva. Lefelé tartják a hüvelykujjukat, mint Nero az arénában. Le vagyunk értékelve. Örülhetünk, hogy életben hagynak... Most csodálkoznak? Azt hiszik, hogy megússzák? Ha eddig megúszták? Ne legyenek ennyire nai-vak. Nem, angyalkáim. Ennek vége! Nem fognak jól aludni ma éjjel. Lassan mondom, hogy mindenki értse. Ment-he-tet-le-nek. Azok. Én is. Maguk is. Mindenki. Menjenek... menjenek már... *(háta fordít, kimegy)*

SZATHMÁRI BOTOND – SZÉCSI ANDRÁS performansza, *Expanzió XXII.* –
 „ArcMaszk”, Visegrád, Mátyás Király Múzeum Palotaudvar, 2010

